Ы ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой
ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 87 (7995)
АПРЕЛИИН 11
СРЕДА
1956 он

Сэн 20 мүнгэн.

Хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилхын тула шадаал һаа бага хэмжээнэй ажал ба зөөри хэрэгсэл гаргадаг болохо шухала гэжэ КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет нютагай партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органуудай, колхозуудай, МТС-үүдэй ба совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй онсо анхаралые хандуулна. Тиимэ дээрэһээ МТС-үүдтэ, колхозуудта ба совхозуудта байһан хүдөө ажахын машинануудые, зэбсэг түхеэрэлгэнүүдые ашагтай һайнаар хэрэглэдэг болохо шухала.

(Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй, Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Министрнүүдэй Соведэй Хандалгаһаа).

үдөө ажахын бүхы һалбаринуудые эрид хүгжөөхын түлөө социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлэе!

Республикын хүдөө ажахын түрүүшүүлэй зүблөөндэ хабаадагшадай УЯЛГАНУУД

ПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүд советскэ ара-зохёон байгуулхы эршэ зоригые үзэгдөөгүй ехээр руулаа, тэдэнэй үйлэдбэриин, политическэ эдэбхиие шэлүүлээ. Советскэ арадай ажана байдалые саашаь дээшэлүүлхэ тушаа партиин анхарал оролдолгые тодоор харуулһан, ажахын ба культурна байгуутын асари ехэ программа хараалһан, КПСС-эй XX здын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө манай публикын ажалшад бүхы советскэ хүнүүдтэл адли ехэ дэбжэлтэтэйгээр, сухаришагүй зоригжолтой- тэмсэжэ байна.

гндэ промышленностиие саашадань хүгжөөһэнэй, ическэ дэбжэлтэ таһалгаряагүй туйлаһанай, ажа-бүтээсые дээшэлүүлһэнэй үндэһөөр арадай ажахын һалбаринуудай саашанхи ургалта хангаха гэжэ гаадахи табанжэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XX здын Директивэнүүд хараална.

960 ондо орон дотор таряа үйлэдбэрилгые 11 милли-пүүдтэ хүргэхэ, мяха абалгые хоёр, һү—2 дахин уу, нооһо—1,8, үндэгэ—2,5 дахинһаа үлүүгээр, ць ба хартаабха—2 дахинһаа үлүүгээр ехэ болгохо лго съездын Директивэнүүдээр хүдөө ажахын хү-мэрилэгшэдэй урда табигданхай.

идэнэр, республикын хүдөө ажахын түрүүшүүлэй өөндэ хабаадагшад КПСС-эй XX съездын шиид-ринүүд соо, хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэг-тэ хандаһан КПСС-эй Центральна Комитедэй, Р-эй Министрнүүдэй Соведэй Хандалга соо та-аһан зорилгонуудые дүүргэхэ арга замуудые зүб-хэлсээбди.

ри энэ жэлдэ, зургаадахи табанжэлэй түрүүшын дэ хүдөө ажахын продуктнуудые абалга эрид ехэ охо зорилго өөрынгөө Хандалга соо партиин тральна Комитет, ССР Союзай Министрнүүдэй т табяа. Эдэ зорилгонууд амжалтатайгаар дүүр-эхэ байна. Юуб гэхэдэ, бүхы культурануудай үн-баян ургаса абаха, оронөө ороoho таряа, мяха, хартаабха, овощь, үрэ жэмэс болон хүдөө ажа-бусад продуктнуудаар хангаха бүхы шухала нүхэсэл манайда мүнөө бии.

ряанажалай, малажалай продуктнуудые абалга эхэ талаар колхозуудай, колхознигуудай, МТС, хозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй материальна урма алые дээшэлүүлхэ тушаа партии, правительство хэдэн хэмжээ абаа. Нүхэд, хүдөө ажахын хү-мэрилэгшэд, бидэнэрэй оролдохол саг тулаа! Эдэ зорилгонуудые дүүргэлгэ манай оролдолгоһоо шадаха байна.

ашадаа хэхэ хүдэлмэримнай орёо бэрхэ, хүшэр э гэжэ бидэнэр хүсэд ойлгонобди. Теэд КПСС-эй съездын табиһан зорилгонуудые республикымнай озууд, совхозууд, МТС-үүд 1960 он болотор бэшэ, н 2—3 жэл соо дүүргэжэ шадаха, дүүргэхэшье эй гэжэ бидэнэр найданабди.

дөө ажахые эрид хүгжөөлгэдэ 1956 он шиидхэхы болохо ёһотой. Эхэ орондоо хүдөө ажахын про-нуудые ехээр үгэхэ гэһэн халуун эрмэлзэлгэ-байһан, манай түрэл партиин эхэ ёһоной анхарал долгоор зоригжоһон бидэнэр, республиканска зүб-дэ хабаадагшад, дээшэлүүлэгдэһэн уялганuудые д, манай жэшээе дэмжээд, аймагууд, колхозууд, -үүд, бригаданууд, фермэнүүд, МТС, совхозуудай лмэрилэгшэд болон колхознигуудай хоорондо бо-һайн социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэ-ыт гэжэ хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэдые лнабди. Һү, мяха, ноoho, таряа, овощь, хартаабха, й тэжээл абалгадаа ехэ аша үрэ туйлахын түлөө эе.

рхэдүүд!

ехээр һаахын түлөө тэмсэхэ эгээн таарамжатай үе жо байна. Зундаа, байгша оной майн 1-һээ хойшо ненной ба һайжаруулагдаһан фермэнүүдтэ үнеэн һөө үдэрэй 16 килограмм, һүнэй-товарна фермэ-тэ—8—10 килограмм һү һааха гэһэн уялга аба-и. Энэмнай үшөө мүнөө жэлдэ һү абалгые үнгэрэг-жэлэйхитэй сасуулхада хоёр дахин шахуу ехэдхэхэ республикын колхозууд, совхозуудта олгохо юм. й хараа бодолой зүб байһые республикын эрхим лишадай дүй дүршэл батална.

еспубликын суута һаалишад үнгэрэгшэ зундаа үнеэн һөө 16—20 литр һү һаадаг байгаа. Сэлэнгын айма-Сталинай нэрэмжэтэ колхозой племенной фермын лишан нүхэр Жамбалова 1955 оной майн 1-һээ ок-риин 1 хүрэтэр үнеэн бүриһөө үдэр бүри 14—16 һү һаагаа, тиин үбэлдөө ажахын энэ жэлэй тү-шын хахад соо үдэр бүри 10 литр гэхэ гү, али үнеэн һөө 6 һара соо 1821 литр һү һааһан байна. Сэлэн-аймагай колхозуудай һаалишад, илангаяа племен-фермэнүүдэй һаалишад нүхэр Жалсанова (Карл ксын нэрэмжэтэ колхоз), нүхэр Цыденова (Хруще-нэрэмжэтэ колхоз) болон бусад олон һаалишад үн-эгшэ зундаа һү ехээр һаадаг байгаа.

н һүнэй-товарна фермэнүүдтэшье жэшээ абахаар лишад бии. Кударын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ хозой һаалишан нүхэр Цынгунова, Сэлэнгын айма- Сталинай нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Цыдыпова, Тарбагатайн аймагай Лени- нэрэмжэтэ колхозой һаалишан нүхэр енщикова, Прибайкальска аймагай Хрущевой нэ-жэтэ колхозой һаалишан нүхэр Тырина болон бусад зуун һаалишад 1955 ондо зундаа үдэр бүри үнеэн һөө 10, тэрээнһээ дээшэшье литр һү һаадаг байгаа.

анай абаһан уялгануудай яһала дүүргэгдэхээр бай-эрэшэлэн байгша оной түрүүшын хахад жэлэй дүн-харуулна.

хтын аймагай колхозуудай һаалишад ажахын энэ й үнгэрэгшэ 6 һара соо нёдондоной энэ хугасаагай-орходоо 2 дахин ехэ һү һаагаа, Хориин аймагай шад һү һаалгаяа 90 процентээр, Зэдын аймагай процентээр дээшэлүүлээ.

дын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ, Хориин аймагай ан Одон» колхозуудай һаалишад энэ хугасаа соо алгаяа 3 дахин шахуу дээшэлүүлээ.

рэд, һаалишад, малшад, адуулгашад ба зоотехни-!

еменной ба һайжаруулагдаһан фермэнүүдтэ үнеэн һөө үдэр бүри пүүд һү, һүнэй-товарна фермэнүүдтэ ад пүүд һү һаая!

Улад зоной хэлсэдэгэй ёһоор, һүнэй абтаса һаалишадай оролдолгоһоо гадна, үнеэе эдеэлүүлһэнһээ болодог бшуу. Тиимэһээ малшад ба адуулгашадһаа ехэ юумэ дулдыдаха болоно.

Үнеэдые түхэреэн сүүдхэ соо бэлшээе, элбэг ехэ ногоон тэжээлээр эдеэлүүлэе, малаа сүүдхэдээ гурба дахин уһалая!

Орон доторoo эдеэ хоол элбэг ехэ болгохо хэрэгтэ мяха абалгые дээшэлүүлгэ тон ехэ удхашанартай. Манай республикын колхозууд илангаяа гахайн мяха абажа, мяха абалгые үшөө мүнөө жэлдэ эрид дээшэлүүлхэ ехэ арга боломжотой. Олон колхозууд, фермэнүүдэй дүй дүршэл энээниие гэршэлнэ. Мухаршэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхоз нёдондо 205 центнер гахайн мяха абаһан һаа, мүнөө жэлдэ 780 центнер абахаар түсэблэнэ. Энэ колхоз 40 гаран гахай шахаа, гадна, 60 гахай мүнөө шахажа байна, мүн шахахын тулада 500 гаран поршоонхо түлжүүлжэ байнхай. Мяха абалгые дээшэлүүлхын тула энэ колхоз гахайнуудые нэгэ дахин поршоонхолуулаад, шахадаг арга үргэнөөр хэрэглэнэ.

Курумканай аймагай колхозууд нёдондо 470 центнер гахайн мяха абаһан һаа, мүнөө жэлдэ 3000 центнертэ хүргэхэ уялга абаа. Кабанскын, Байкало-Кударын, Мухаршэбэрэй ба бусад хэдэн аймагуудай колхозууд иимэ уялгануудые абанхай.

Иимэһээ республикын колхозууд 1956 ондо гахайн мяха абалгые гурба дахин ехэдхэхэ, 4000 тонноһоо бага бэшэ гахайн мяха абаха арга боломжотой гэжэ тоолонобди.

Нүхэд, гахайшад!

Гахай бүхэнһөө 700 килограммһаа бага бэшэ мяха абахын түлөө социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлэе. Тэрэнэй тула гол эхэ гахай бүхэнһөө поршоонхонуудые хоёр дахин абая, гахайнуудые нэгэ дахин түрүүлээд шахадаг болое, тиин 1957 ондо түрүүлхын тула гол эхэ гахай бүхэндэ нэгэ дахин түрэхэ, хоёрһоо үсөөн бэшэ залуу гахай жэлэй һүүл багта үлөөе, гахайнуудай лагерна харууһалга үргэнөөр нэбтэрүүлэе.

Үхэрэй ба хониной мяха абалгые дээшэлүүлхэ ехэ арга боломжо манайда бии.

Республикын эрхим адуулагшад нёдондоной бэлшээлгын үедэ эбэртэ бодо малай шэгнүүрые нэгэ центнерһээ үлүүгээр, хонидой шэгнүүрые пүүдһээ үлүүгээр дээшэлүүлээ. Бичурын аймагай «Коммунизм» колхоздо адуулгашад Линхобоева, Цыбикжапова гэгшэд нёдондоной майн 20-һоо октябриин 20 болотор 90 толгой мал бэлшээжэ, шэгнүүрыень сүүдхэдээ дунда зэргээр нэгэ килограммһаа үлүүгээр нэмээжэ, тус бүриинь амидын шэгнүүрые 130 килограммаар дээшэлүүлээ.

Нүхэд, малшад, адуулгашад ба хонишод!

Эбэртэ бодо мал, хони бэлшээн таргануулга ба шахалга үргэнөөр эмхидхэе, бэлшээлгын үедэ эбэртэ бодо малай толгой бүхэнэйнь шэгнүүрые 80 килограммһаа бага бэшээр, хонинойхиие—14 килограммһаа бага бэшээр дээшэлүүлэе.

Республикын олонхи колхозуудта малажалайнь гол һалбари хони үсхэбэрилгэ мүн. Колхозууд, совхозууднай байгша ондо ноoho абалгые 20 процентһээ бага бэшээр ехэдхэхэ аргатай.

Энэ зорилгын дүүргэгдэхэ байһыень түрүү хонишодой, эрхим фермэнүүд, колхозуудай дүршэл харуулна. Мухаршэбэрэй аймагай Булганинай нэрэмжэтэ колхозой түрүү хонишод нүхэд Цыдыпов, Санжиева, Хэжэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой—нүхэд Санданова, Цыденова, Боргойн совхозой—нүхэр Жанчипова 1955 ондо эхэ хонин бүриһөө 4—5,5, хуса бүриһөө 7—7,5 килограмм нарин ба нарибтар ноoho абаа.

Нүхэд хонишод!

Хонин бүриһөө 2,2 килограммһаа бага бэшэ шэрүүбтэр, 3,5 килограммһаа бага бэшэ нарибтар, нарин ноoho хайшалжа, 50 процентһээ доошо бэшэ сэбэр волокно абахын түлөө тэмсэе. Энэ зорилгоор хонидой эдеэлүүлгэ, уһалалга, харууһалгые һайжаруулая, ноoho хайшалалгые саг соонь эмхитэйгээр үнгэргэе!

Республикын колхозууд, совхозуудта шубуу, илангаяа уһанай шубуу үсхэбэрилгые хүгжөөхэ таарамжатай эрхэ нүхэсэл бии.

Нүхэд шубуушад!

Энэ арга боломжоёо үргэнөөр хэрэглэжэ, колхоз бүхэндэ шубуу үсхэбэрилгын томо фермэнүүдые эмхидхэе, 1956 ондо тахяа бүхэнһөө 80-һаа үсөөн бэшэ үндэгэ абая.

Малай тоо толгойе, илангаяа эхэ малай тоо толгойе бүрин бүтэн байлгаха, олошоруулха, эхэ малай һубайралгые бүрин усадхаха, племенной хүдэлмэриие саашадань һайжаруулха гээшэ малажалай продуктнуудые абалга дээшэлүүлхын түлөө тэмсэлдэ шиидхэхы удхашанартай. Үнгэрэгшэ хахад жэл соо олон колхозуудта ашаг шэмэтэ малай олоор гарзалһан, тураһан, олон малай һубайрһан ябадалтай бидэнэр эбсэхэ ёһогүйбди. Энээндэ түбхын түрүүн малшад зэмэтэй. Олохон һаалишад, адуулгашад, малшад, хонишод үбэлжэлгын эгээн шиидхэхы үедэ малые гарзалуулхагүйн түлөө зохихо анхарал хандуулаагүй, малаа муугаар харууһалһан, эдеэлүүлһэн, орооииень эмхигүйгөөр үнгэргэһэн байна.

Мүнөө эгээн харюусалгатай үе — малай үбэлжэлгые дүүргэжэ, тэдэниие бэлшээридэ гаргаха саг ерэбэ.

Нүхэд малшад, зоотехнигүүд, ветеринарна мэргэжэлтэд! Малаа бүрин бүтэн байлгаха хэрэгтэ анхарал ехээр хандуулая, түл абалгые эмхитэйгээр дүүргэе, нэгэшье түл бү үхүүлэе. Байгша ондо 100 эхэ мал бүхэнһөө 90-һээ үсөөн бэшэ хурьга, 80-һаа үсөөн бэшэ тугал абажа түлжүүлэе, хонидой түрэлгые бү унжагайруулая, гахай бүхэнһөө 14 поршоонхо абая!

Ниитын малай ашаг шэмые эрид дээшэлүүлгэ, тэдэниие олошоруулга хадаа зоотехническэ барилга үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, бүхы малаа, түбхын түрүүн эхэ малаа типовой һайн байратай болгохые эринэ. Малажалай, таряанажалай хүдэлмэрилэгшэдые культурна ажаһуудалай таатай зохид байдалтай болгохын, байрын гэрнүүд, улаан булангууд, банинуудые барихын тула ехэ юумэ хэхэ хэрэгтэй.

Нүхэд барилгашад!

Ашаг шэмэтэ бүхы эхэ малаа хоёр жэлэй турша соо типовой байратай болгохын тула байгша ондо барилгынгаа түсэбые эрхэбэшэ дүүргэхын түлөө тэмсэхыетнай уряалнабди. Культурна ажаһуудалай барилга үргэнөөр дэлгэрүүлэе, болбосон түхэлтэй полевой станууд, культбазануудые байгуулая.

Хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудые хүгжөөлгын үндэһэ һуури болохо ороoho таряанай ажахы шиидхэхы удхашанартай гэжэ КПСС-эй XX съездын Директивэнүүд, резолюци дотор онсо тэмдэглэгдэнхэй. Бүри мүнөө жэлдэ ороoho таряа болон таряанажалай бусад продуктнуудые абалга дээшэлүүлхэ ябадал хангаха гол шухала асуудалнуудые шиидхэлгэдэ хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдтэ хандаһан Хандалга соогоо КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет манай анхаралые хандуулна.

Хүрьһэ һайнаар бэлэдхэхэ, эрхим үрэһөөр саг соонь һайнаар тарилга хэхэ гээшэ хүдөө ажахын бүхы культурануудай һайн ургаса абаха эрхэ нүхэсэл мүн гэжэ КПСС-эй ЦК, Министрнүүдэй Совет тэмдэглэнэ. Тиимэһээ хабарай тарилгада бэлэдхэлдэ онсо анхарал хандуулжа, тэрэниие үгөөрөө бэшэ, бодото хэрэгээрээ эрхим болзорто, һайн шанартайгаар, агротехническэ бүхы эрилтэнүүдые наринаар сахин үнгэргэхэ ёһотойбди.

Кукурузын тарилгада һайнаар бэлэдхэхэ, тэрэниие зүбөөр харууһалха гээшэ хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй онсо шухала зорилго мүн гэжэ КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет тоолоно.

Нёдондо манай республикада кукуруза ехээр таригдаа һэн, зүгөөр тэрэниие тариха үедөө ехэ алдуу хэһэн байнабди. Ута, хүйтэн хабар болоошье һаань, кукуруза дан эртэ таригдажа, эшэнүүдынь жэгдэ бэшээр буртаг үбһэнүүдтэйгээр ургаа, зарим хубинь оройдоошье хосороо.

Нёдондонойгоо алдуунуудһаа ёһотой һургаал абажа, тэдэнээ энэ жэлдэ дабтахагүйн тулада бүхы хэмжээ абаха ёһотойбди.

Нүхэд, таряанажалай, тракторна бригадануудай хүдэлмэрилэгшэд! 1956 ондо ороoһото культурануудай, кукурузын, овощиин, хартаабхын болон үбһэ ногооной үндэр ургаса хуряахын тулада шанга тэмсэл дэлгэрүүлжэ, гектар бүриһөө 60—70 пүүд ороoho таряа, 150 центнерһээ бага бэшэ кукурузын ногоон эшэ намаа, 110—115 центнерһээ бага бэшэ хартаабха, овощь, сахарна свёкло, 10 центнерһээ бага бэшэ үбһэ хуряае.

Энэ зорилгоор газарай хүрьһэндэ шииг нойто барихын, түлөө хаа хаанагүй шангаар тэмсэе, һайрамай уһа гүйсэд хэрэглээ, эртын уһалалга хэе, мүн таряанай, сабшалангай уһалагдадаг бүхы газарые зундаа хоёрһоо үсөөн бэшээр уһалая, сабшалангай, таряанай, бэлшээриин уһалагдадаг газар үргэдхэе.

Апрель, май соо малай бүхы наг шэбхые поли, сабшалан дээрэ гаргажа, илангаяа кукуруза, овощь, хартаабха тариха газарнуудаа һайнаар үтэгжүүлэе.

Нүхэд, трактористнууд, сеялкэшэд, агрономууд! Ороoһото культурануудай тарилгые 7—8 үдэр соо һайн үрэһөөр, эрхим шанартайгаар хэжэ дүүргэе, шэниисынгээ тарилгын хахадһаа бага бэшые хэрээһэлүүлэн, нарин рядтайгаар, силостэ оруулагдаха кукурузын, хартаабхын бүхы тарилгые квадратно-гнездовой аргаар хэе. Тарилгаяа, илангаяа кукурузын тарилгые һайнаар харууһалая. Тусгаар тракторна агрегадуудтай сугтаа хүдэлмэрилжэ кукуруза ургуулхын тулада кукуруза ургуулха звенонуудые хаа хаанагүй эмхидхэе.

Ургаса дээшэлүүлхэ хэрэгтэ сэбэр парай шиидхэхы удхашанартай байдагые хараадаа абажа, апрель, май соо парай түрүүшын хахалалга үнгэргэе, парайнгаа газарай 25 процентһээ бага бэшые Т. С. Мальцевай аргаар элдүүрилэе. Парай газарые үргэдхэхэ зорилгоор ногоо муутай сабшалангай, бэлшээриин газарые хахалжа, ой модо болон һөөг бургааһануудые сэбэрлэжэ, мүнөө жэлдэ 60 мянган гектарһаа бага бэшэ шэнэ газар ашаглая.

Нүхэд, трактористнууд, комбайнернууд, инженернүүд, технигүүд!

Техникэ ашаглалгые һайжаруулжа, 1956 ондо условно трактор бүхэнөөр, зөөлэн хахалалгада оруулхада, 600 гектарһаа бага бэшэ газар элдүүрилэе, 15 футова комбайн бүхэнөөр үдэр соо 16 гектарай ургаса хуряае, ажал, горючи болон запасной частьнуудай гаргашалгые эрид багадхая, тракторна хүдэлмэриин ба натура түлбэриин үнэ сэнгые химдаруулае. Ургаса хуряалгада саг соонь бэлэдхэе, ороoһото культурануудайнгаа 30 процентһээ бага бэшые амяарлан хуряае!

Хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилгэдэ ажал, мүнгэ зөөри гаргашалгые эгээ ехээр хорооxo, МТС-үүдтэ, колхозуудта, совхозуудта бии байгаа хүдөө ажахын машинанууд, зэр зэмсэгүүдые ашаглалга һайжаруулха; хүдөө ажахын, илангаяа малажалай бүхы хүдэлмэри механизацилга үргэдхэхэ; колхознигуудай, МТС, совхозуудай хүдэлмэришэдэй ажалай эмхидхэлые һайжаруулха, үйлэдбэриинь бүтээсэ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет Хандалга соогоо онсо анхарал хандуулна.

Нүхэд, колхознигууд, МТС, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд!

Үйлэдбэрилэгдэдэг продукциин единицэ бүридэ ажал, мүнгэ зөөри гаргашалгые эгээ ехээр хорооe, энэ жэлдэ ажалай һалбари бүхэндэ үйлэдбэриин бүтээсые 20 процентһээ бага бэшээр дээшэлүүлэе, бригадануудта, фермэнүүдтэ ажалай эмхидхэлые һайжаруулая, ажалай журам шангадхая, залхуу колхознигуудтай, МТС-үүд болон совхозуудай тиимэ хүдэлмэрилэгшэдтэй тэмсэл хэе.

Түрүү дүй дүршэл, наукын туйлалтануудые шэнжэлэнгүйгөөр, тэрэниие үргэнөөр хэрэглэнгүйгөөр малай ашаг шэмые, хүдөө ажахын культурануудай ургасые түргэнөөр дээшэлүүлхын аргагүй.

Өөрынгөө агрозоотехническэ эрдэм мэргэжэлые дээшэлүүлхэ гээшэ, түрүүшүүлэй дүй дүршэл, наукын туйлалтануудые шэнжэлхэ, дэлгэрүүлхэ, ажалда нэбтэрүүлхэ, тиигэжэ шэнэ шэнэ амжалтануудые туйлаха гээшэ хүн бүхэнэй уялга гэжэ тоолонобди.

Түрүү колхозууд, фермэнүүд, бригаданууд, хүдөө ажахын түрүүшүүл аймаг бүхэндэ бии. Эрхим бригадын дүй дүршэлые — бүхы бригадануудай, эрхим һаалишанайхиие—бүхы һаалишадай, МТС-эй түрүү механизаторайхиие—бүхы механизаторнуудай, эрхим колхозойхиие—аймагай бүхы колхозуудай хэрэглэдэг болохо гээшэ мүнөө тон шухала.

Өөһэдынгөө дүй дүршэлые, эрдэм мэргэжэлые бүхы колхознигуудта, МТС, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдтэ дамжуулан үгэхэбди, абаһан уялгаяа дүүргэхэ хэрэгтэнь гээгдэжэ ябагшадта туһалхабди гэжэ бидэнэр, хүдөө ажахын түрүүшүүл, үгэсэ үгэнэбди. Тиихэтээ хамта Ставропольско хизаарай, Воронежско, Рязанска болон бусад областьнуудай хүдөө ажахын түрүүшүүлэй дүй дүршэлые, наукын туйлалтануудые үсэд оролдосотойгоор шэнжэлхэ, ажалдаа нэбтэрүүлхэ байнабди. **1956 ониие хүдөө ажахыда түрүүшүүлэй дүй дүршэл, наукын туйлалтануудые үргэнөөр нэбтэрүүлгын жэл болгое!**

Нүхэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд!

Абаһан уялгаяа дүүргэхэ хэрэгтэмнай туһалжа, тусхай зоотехническэ, агрономическа, ветеринарна, техническэ хүдэлмэреэ һайжаруулыт гэжэ Танда хандanaбди.

Хүдөө ажахые эрид хүгжөөлгэ бүгэдэарадай хэрэг мүн. Манай ороной алдарта хүдэлмэришэн анги хүдөө ажахыда эгээ шэнэ техникэ, машинануудые, үтэгжүүлгэ улам ехээр үгэнэ. Малай байра, мүн бусад барилга хэхэ, ургаса хуряаха хүдэлмэридэнь колхозуудта промышленна предприятинууд шефскэ ехэ туһаламжа үзүүлнэ. Мүн республикымнай олон предприятинууд һайн жэшээ харуулна. Промышленна предприятинуудай, эмхи зургаануудай хүндэтэ хүдэлмэришэд, албахаагшад, туһаламжынтнай түлөө баясхалан хүргэнэбди! Зүгөөр, бидэнэр бүри эбтэй, улам һайнаар туһалалсадаг болоһойбди гэжэ найданабди. Бидэнэр, хүдөө ажахын хүлэлмэрилэгшэд, эдеэ хоолой зүйлнүүдые, хүнгэн промышленностьда түүхэй эд ехээр үгэхэбди.

Нүхэд, промышленна предприятинуудай хүдэлмэришэд!

Колхозуудта шефскэ туһаламжа ехээр үзүүлыт, үйлэдбэриин индустриальна культурада һургыт, зургаадахи табанжэл тушаа КПСС-эй XX съездын Директивэнүүдые болзорһоо урид дүүргэхын түлөө хоорондоо социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлэе гэжэ Танине уряалнабди.

Нүхэд, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд!

Иимэ уялга абажа, манһаа жэшээ абахыень уряалха зуураа, бидэнэр, республиканска зүблөөндэ хабаадагшад, 1956 ондо доро дурсагдаһан үрэ дүн туйлахын тула Читын областиин, Якутска АССР-эй колхознигуудые, МТС, совхозуудай хүдэлмэришэдые, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые социалистическэ мүрысөөндэ уриха гэжэ шиидэбэбди:

1. Элдүүриин газарай 100 гектар бүхэндэ колхозуудта—35 центнер һү, хахалагдадаг газарай 100 гектар бүридэ амидын шэгнүүрээр 11,3 центнер мяха, тэрэ тоодо 5,2 центнерһээ бага бэшэ гахайн мяха, ороoһото культурануудай тарилгын 100 га бүридэ 78 килограмм ноoho, 2,6 мянган хэһэг үндэгэ, совхозуудта—35 центнер һү, 9,3 центнер мяха, тэрэ тоодо 3,6 центнер гахайн мяха, 123 килограмм ноoho абаха.
2. 1955 онойхидо орходоо ороoho таряа 1,6 дахин, хартаабха 4 дахин, овощь 3 дахин ехээр абаха, үнеэн гунжан бүхэндэ 6 тонноһоо бага бэшэ силос дараха.
3. Условно трактор бүхэнөөр, зөөлэн хахалалгада оруулхада, 600 га хүрэтэр газар элдүүрилхэ, 15 футова комбайн бүхэнөөр халаан соо 16 гектар хүрэтэр таряа хуряаха, тракторна хүдэлмэриин, натура түлбэриин үнэ сэнгые түсэбэйхиһээ 4 процентһээ бага бэшээр химдаруулха.
4. Хүдөө ажахын бүхы продуктнуудые бэлэдхэхэ, гүрэндэ худалдаха түсэбые саг болзортонь дүүргэхэ, түсэбһөө гадуур гүрэндөө 15 мянган тонно һү тушааха.

Хүндэтэ нүхэд!

Бидэнэр ехэшье, харюусалгатайшье уялга абаабди. Эдэнээ дүүргэхын тулада бүхы хүсэ шадалаа, эрдэм мэргэжэлээ зориюулха, колхоз, совхоз, МТС бүхэндэ бии байгаа арга боломжонуудые гүйсэдөөр ашаглаха.

Абаһан уялгаяа дүүргэхын түлөө бултадаа эбтэйгээр оролдоо һаа, Читын область, Якутска АССР-тэй хэһэн мүрысөөндөө ехэ амжалта туйлаха, КПСС-эй XX съездээр табигдаһан зорилгонуудые уридшалан, 2—3 жэлдэ дүүргэхэ байһамнай сохом.

Нүхэдүүд, хүдөө ажахыгаа хүгжөөлгэдөө амжалта туйлахын түлөө эбтэй эмхитэйгээр хүдэлмэрилэе!

КПСС-эй ОБКОМДО

Республикын хүдөө ажахын түрүүшүүлэй зүблөөндэ хабаадагшадай уялганууд тухай

КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Хандалгатай дашарамдуулан, республикын хүдөө ажахын түрүүшүүлэй зүблөөндэ хабаадагшадай абаһан уялгануудые КПСС-эй обком һайшааба.

КПСС-эй ЦК-тэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Хандалгые болон республикын хүдөө ажахын түрүүшүүлэй зүблөөндэ хабаадагшадай уялгануудые колхознигуудай, МТС, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда үргэнөөр зүбшэн хэлсэлгые эмхидхэжэ, эдэ уялгануудай дүүргэлтэ туйлахые, мүн абаһан уялганууда бэелүүлгэдэнь колхознигууд, МТС, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдтэ туһалхыень КПСС-эй айкомуудые, колхозууд, совхозууд ба МТС-үүдэй партийна организацинуудые КПСС-эй обком уялгалаа.

Тэрэшэлэн колхозуудые шефтээ абаһан предприятинуудай коллективүүдтэ республикын хүдөө ажахын түрүүшүүлэй зүблөөндэ хабаадагшадай уялгануудые хэлсэжэ, колхозуудта шефскэ туһаламжа үзүүлгые һайжаруулхыень КПСС-эй Улан-Удын горком, райкомуудые, КПСС-эй Городокско болон Бабушкинска горкомуудые КПСС-эй обком уялгалһан байна.

Хүдөө ажахые эрид ехээр хүгжөөн дэбжээхэ зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхын тулада түрүү колхозууд, МТС-үүд болон совхозуудай дүй дүршэлые али бүхы талаһаань үргэнөөр хэрэглэхэ шухала. Тэдэнэр хүдөө ажахые хүсэтэ ехээр яагаад дэбжээжэ болохо байһанай үльгэр жэшээ харуулна.

(СССР-эй арадай ажахые 1956—1960 онуудта хүгжөөхэ зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XX съездын Директивэнүүдһээ).

КПСС-эй XX съездын Директивэнүүдые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхэ тухай

Республикын хүдөө ажахын түрүүшүүлэй зүблөөн дээрэ Хүдөө ажахын министр нүхэр Ивановой хэһэн элидхэлһээ

—Нүхэдүүд! Республикын колхозууд ба совхозуудай зохёоһон табанжэлэй түсэб Бурят-Монголой хүдөө ажахыда үшөө ашаглагдаагүй тон ехэ резервнүүдэй бии байһые эли тодоор харуулна,—гэжэ нүхэр **Иванов** хэлэбэ.— Республикын олонхи колхозууд ба совхозуудай табиһан түсэб КПСС-эй XX съездын даалгабарииие 5 жэл соо бэшэ, харин 2—3 жэл соо дүүргэхэ гэжэ хараална. Табанжэлэй турша соо ороoһо таряанай валовой суглуулбари 2,3, хартаабха—3,5, овощь—3,7 дахин, кукурузын силос хэдэн арбаад дахин ехээр абтадаг болохо юм. Мүн колхозуудта һү абалга 2,8, мяха—2,5, үндэгэ—9,4 дахин ехэ болохо, колхозууд ба совхозуудта хонидой тоо толгой 2,2 дахин олон, ноoһо абалга 3 дахин ехэ болохо.

Оронойнгоо хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэ КПСС-эй ЦК-гэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй хандаһан Хандалга ажал хүдэлмэридөө бүри ехэ амжалта туйлахыемнай урялна.

Энэ ехэ зорилгые дүүргэхын тула үсэд шангаар, үүсхэл ехэтэйгээр ажаллаха хэрэгтэй гэжэ энэ суглаанда хабаадагша бүхэн мэдэнэ. Энэ зорилгын амжалтатайгаар дүүргэгдэхэ байһаниие манай колхозуудай һүүлэй жэлнүүдтэ, илангаяа үнгэрэгшэ жэлдэ туйлаһан зарим тэды амжалтанууд элирүүлэгдэһэн ехэ резервнүүд ба арга боломжонууд харуулна. Жэшээлхэдэ, үнгэрэгшэ табанжэл соо һү абалга 73,7, мяха—92,2, ноoһо—96,7, таряа—14,4 процент ехэ болоо, хонидой тоо толгой 80,5, гахай—71,1 процент олон болоо. Колхозуудай олзо ехэ болоо, колхознигуудай материальна ажана байдал һайжараа.

Гэбэшье, республикын хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ үшөөл ехэ дутагдалнууд, үшөөл олон шиидхэгдээгүй асуудалнууд бии, хүдөө ажахые эрхилэлгын культура һула, наукын ба түрүү дүй дүршэлэй туйлалтанууд тон удаанаар дэлгэрүүлэгдэнэ. Малажал, илангаяа хони үсхэбэрилгэ хүдөө ажахымнай гол һалбари мүн. Теэд бидэнэр элдүүриин газарай 100 гектар бүхэндэ малажалай продукци тон багаар абанабди. Тиихэтэй хамта, республика доторoo ямар ехэ арга боломжотой байһыемнай харуулһан түрүү колхозууд, һаалишад ба мал адуулагшадай тон баян дүй дүршэл байна ха юм. Үнгэрэгшэ жэлдэ республикын 40 колхозууд фуражна үнеэн бүриһөө 1000 үлүүтэй литр һү, 45 һаалишад үнеэн бүриһөө 2000 үлүүтэй литр һү һаагаа. Тэдэнэй тоодо Прибайкальска аймагай «Заветы Ильича» колхозой һаалишан Темникова, Молотовой нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Тараканова, Бичурын аймагай «Коммунизм» колхозой һаалишан Гармаева, Тарбагатайн аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Колтунова, Иволгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Буркова болон бусад олон һаалишад ороно. Тиихэдэ республикын суута һаалишан—Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан нүхэр Цырендоржиева нёдондо үнеэн бүриһөө 5080, Маленковой нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Д. Хайдапова, Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Будаева 4000 үлүүтэй литр һү һаагаа.

Гэбэшье, эдэнэй дүй дүршэл хаа хаанагүй бүгэдын шадабари болгогдоогүй. Тэрэнэй эсэстэ нёдондо оройдоол зургаан аймаг һү абаха түсэбөө дүүргэһэн байна. Мүн мяха абалгаар хангалтагүй үрэ дүн туйлагдана. Республикын колхозууд нёдондо ноoһо абаха түсэбөө дүүргэбэшье, хонидойнгоо тоо толгой олошоруулха даалгабаряа дүүргээгүй. Теэд хонин бүриһөө ноoһон үшөөл багаар хайшалагдана. Нилээд олон түрүү колхозууд ба хонишодой хонин бүриһөө 4 килограммһаа дээшэ ноoһо хайшалдаг байхада, үшөөл олохон колхозууд 2 килограмм хүрэхэгүй ноoһо хайшална. Гэхэ зуура, 824 хониной туд бүриһөө 4,5 килограмм ноoһо хайшалһан Боргойн совхозой нүхэр Дабаевай даадаг хонишодой бригадын, хонин бүриһөө 4—5 килограмм ноoһо хайшалдаг Байкало-Кударын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой хонишон Падерин болон бусад түрүүшүүлэй дүй дүршэл олоной шадабари болгогдоогүй байһаар.

Энэ жэлдэ республика дотор гахайн мяха ехээр абадаг болохын түлөө тэмсэл үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэжэ байна. Апрелиин 1-нэй мэдээнэй ёһоор, гүрэндэ 9117 гахай гэхэ гү, али нёдондонойнхидоо орходоо хоёр дахин олон гахай тушаагдаа.

Үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо мүнөө хурьгад нэгэ бага олоор абтажа байна, гэбэшье, республика дотор хони үсхэбэрилгэ бүхы дээрээ ехэ гээгдэлтэй зандаа. Хони олоор үсхэбэрилдэг Зэдын, Сэлэнгын, Иволгын, Баргажанай аймагууд хурьгадые үсөөнөөр абажа, республикаяа хойшонь татажа байна.

Гадна, республикын колхозуудта шэнэ түлнүүдэй гарзалха, эхэ малнуудай олоороо һубайрха ябадал болюулагдаагүй. Эхэ малай һубайралга хадаа малай тоо толгойн тон удаанаар нэмэдэг, мяха, һү ба ноoһоной тон багаар абтадаг гол шалтагаан мүн. Гол түлэб искусственна ба гар үрэжүүлгын тон удаанаар нэбтэрүүлэгдэдэг дээрэһээ мал олоороо һубайрна.

Республикын колхозууд олон жэлдэ удаалуулан ороoһо таряанай, овощиин, хартаабхын ба бусад культурануудай, мүн үбһэ ногооной ургаса багаар абана. Иимэ байдал саашадаа оройдоо тэсэшэгүй болоо. Тэрэниие усадхахын тула колхоз бүхэндэ хараадуулан, үндэһэн шухала хэмжээ абаха саг ерээ. Теэд манайда үндэр ургасын мастернуудай баян дүй дүршэл бии. Энэ дүй дүршэлые, доторойнгоо арга боломжые, МТС-үүдэй хүсэтэ техникые хэрэглэн, элбэг баян ургаса абадаг болохо хэрэгтэй. Иимэ арга боломжын бии байһые доро дурсагдаһан баримта харуулна. Хэрбээ үнгэрэгшэ жэлдэ Хэжэнгын аймаг дотор га бүриһөө дунда зэргээр мини 3,1 центнер таряанай хуряагдаһан һаа, Хэжэнгын МТС-эй механизаторнуудай туһаламжаар Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой нүхэр Цыдыповэй даадаг таряаһажалай бригада 500 гектар дээрэһээ га бүриин 11,9 центнер, тиихэдэ 307 гектарай га бүриһөө 20 центнер таряа абаһан байна. Иимэ баримтанууд мүн Бичурын, Заиграйн аймагуудта үзэгдэнэ. Тарбагатайн аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой звеньевой П. Антонов 7 гектар дээрэһээ га бүрниин 500 центнер кукурузын набша эшэ хуряагаа. Нёдондо таряанажалай 48 бригада ороoһото культурануудай ба кукурузын 28 бригада ба звенонууд овощиин үндэр баян ургаса абаһан байна. Сэлэнгын аймагай олохон колхозуудай луговодууд Старцев, Будаев, Батышев, Мухоченко, Дашидондуков, Ванчиков, Кударын аймагай луговодууд Д. Цыбиков, Г. Цыбиков, Нимаев болон бусад га бүриһөө 12—22 центнер үбһэ хурһаһан байха, юм. Гангасууртай жэлдэшье, агротехникэ зүбөөр хэрэглээ һаа, хүдөө ажахын бүхы культурануудай, үбһэ ногооной үндэр ургаса абажа болохо гэжэ эдэ жэшээнүүд харуулна.

Гэхэ зуура, үндэр ургасын түлөө тэмсэл тон һулаар ябуулагдана. Мүнөө олохон колхозууд үрэһэ хүрэнгэ дутуутай ба бии байгаашынгаа заримыень тарилгын шанарта үшөө хүргөөдүй байһаар. Мүн гүрэнэй үгэһэн үрэһэ хүрэнгые колхозууд тон удаанаар абаашана. Хартаабхын үрэһэн ехэ дутуу. Теэд хартаабхын үрэһэ абахын түлөө илангаяа город шадарай районуудай ба колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд юушье хэнэгүй. Мүнөө жэлдэ республикын МТС-үүд машина техникынгээ заһабарилгые урда жэлнүүдэйхидэ орходоо һураггүй һайнаар үнгэргөө. Кяхтын МТС түхэрээн жэлэй заһабарилгада ороһон байна. Гэбэшье, энэ һайн үүсхэл үргэнөөр дэлгэрүүлэгдээгүй байһаар.

Кукуруза тарилгада һайнаар бэлэдхэхэ, тэрэниие һайнаар харууһалха гээшэ хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй онсо шухала зорилго мүн гэжэ КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Хандалга соо хэлэгдэнэ. Тиимэһээ үнгэрэгшэ жэлэйнгээ алдуу дутуунуудые элирүүлжэ, байгша ондо кукурузын үндэр ургаса абахын түлөө оролдоё.

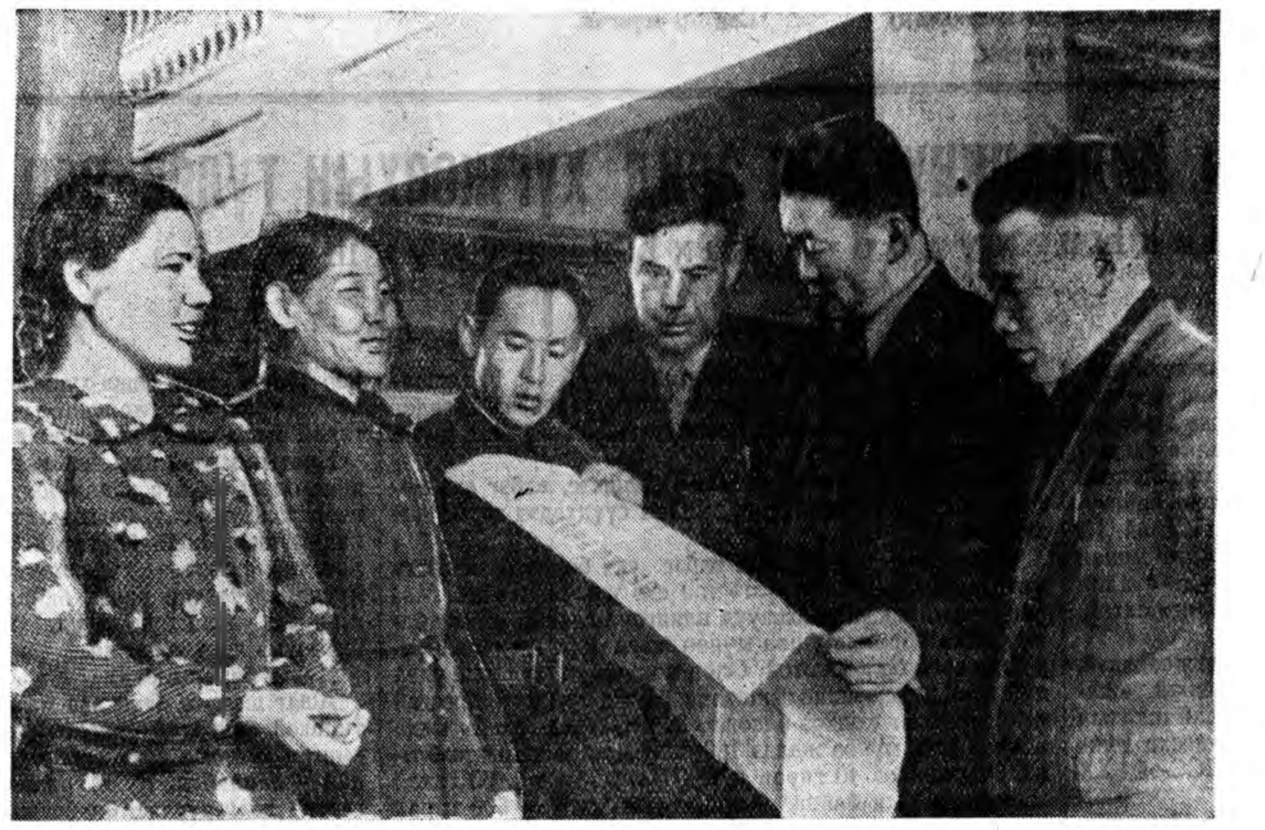
Хүдөө ажахын продукци абалгада ажал ба хэрэгсэлнүүдые багаар гаргашалдаг болохо шухала байһан тухай КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет онсо анхарал хандуулна.

Абаһан уялгануудаа дүүргэхын ба үлүүлэн дүүртэхын түлөө, наукын туйлалтануудые өөһэдынгөө дүй дүршэлые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, таряанажалай ба малажалай бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй шадабари болгохо, тиигэжэ ниитэ дээрээ амжалта туйлаха гээшэ республикын хүдөө ажахын түрүүшүүлэй һайн һайхан зорилго мүн.

ТҮРҮҮШҮҮЛ ЮУ

Республикын хүдөө ажахы

☆☆☆

—Энээнэй урда тээ Сибирьтэ кукуруза тарижа яашье болохогүй гэжэ тоологдодог һэн. Харин мүнөө өндэхи хэдэ хэдэн колхозуудта энэ культурын үндэр баян ургаса хуряагдаба. Жэшээлхэдэ, Читын областиин Улетовскэ районой «Победа» колхоздо, Шилкинскэ районой «Заветы Ильича» колхоздо гектар бүриин 440-һөө 600 центнер хүрэтэр силостэ оруулагдаха набша намаа хуряагдажа абтаа...—гэжэ Курумканай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Султим Абидуевич Цыбиков уншана.

—Манайшье эндэ газарыень тааруулжа, агротехническэ эрхим болзорнуудта таряад, һайнаар харууһалаад байгаа хада энээнһээ үшөө дээшэшье ургаса абтаха байһыень өөһэдынгөө дүй дүршэл дээрэһээ бидэнэр ойлгожо абаа ха юмбибди, — гэжэ суглараагшадай нэгэн харюусана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хүдөө ажахын республиканска зүблөөндэ хабаадагшад забһарай болохо үедэ хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэ ба мэргэжэлтэдтэ КПСС-эй Центральна Комитедэй болон СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Хандалгые уншажа байна.

З. Веснинагай фото.

Мүрысөөгөө улам үргэдхэел, нүхэд!

(Читын областиин хүдөө ажахын областной управлениин начальник нүхэр Исаевай үгэһөө)

Нэн түрүүн Читын областиин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй зүгһөө республикын хүдөө ажахын түрүүшүүлэй зүблөөндэ хабаадагшадта амар мэндэ хүргэхыемни зүбшөөгыт. **(Альга ташалга).**

Манай Читинскэ область болон Бурят-Монголой АССР байгаалиингаа эрхэ байдалай талаар адлирхуу гээшэ. Тиимэһээ бидэнэр мүрысэхэдөө таараха байнабди. Манай Читын область, илангаяа малажал, тэрэ тоодо хонин ажал ехээр эрхилдэг байна. Энэ талаар нилээд ехэ дүй дүршэлтэй болонхой. Нёдондоной дүнгүүдые абаад харабал, область дотор хонин бүриһөө дунда зэргээр 2 килограмм 100 грамм ноoһон хайшалагдаа. Тиихэдэ зарим түрүү ажахынууд ноoһо хайшалалгаар бүри ехэ амжалта туйлаа. Ворошиловай нэрэмжэтэ совхоз 32 мянган толгой хониной тус бүриһөө 4,5 килограмм ноoһо хайшалһан байна. Гадна, «Комсомолец» совхоз ноoһо хайшалалгаар мүн лэ һайн үрэ дүн туйлаа. Областиин колхозуудай дундаһаа Агын национальна округой Могойтын районой «Коммунизм» колхоз 3,5 килограмм, XIX партсъездын нэрэмжэтэ колхоз 3-һаа үлүү килограмм ноoһо хонин бүриһөө хайшалһан байна. Тиин түрүү хонишод Мункуев (Ворошиловай нэрэмжэтэ совхоз) хонин бүриһөө 5 килограмм ноoһо хайшалаа, 100 эхэ хонин бүриһөө 120 хурьга абаад, нэгыешье гарзалуулаагүй. 1955 ондо областиин колхозууд хонин ажалһаа 81 миллион 200 мянган түхэриг олзо доход оруулаа. Энэнь колхозуудай бүхы олзо доходой 34 процентнь болоно.

1955 ондо элдүүриин газарай 100 гектар бүридэ 72 килограмм ноoһо абаа һаа, 1960 ондо 241 килограмм ноoһо абаха зорилго областиин хонишодой урда табигдана. Тиин 1956 ондо колхозууд хонин бүриһөө 2 килограмм 400 грамм, совхозууд 4 килограмм ноoһо хайшалха зорилготой. Һү һаалгаар манай область гээгдэнги гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. 1955 ондо область дотор үнеэн бүриһөө оройдоо 700 гаран литр һүн һаагдаһан байна. Мүнөө жэлдэ үнеэн бүриһөө 1200 килограмм һү һааха зорилготойбди.

Хүдөө ажахые хүгжөөһэнэй ашаар колхозуудай олзо доход, нёдондонойхитой сасуулхада, 34 миллион түхэригөөр ехэ болоо. Ажалта үдэр бүхэндэ 1 килограмм 24 грамм ороoһо таряан, 3 түхэриг мүнгэн дунда зэргээр хубаагдаһан байна.

Малай тоо толгойе олошоруулхын, ашаг шэмыень дээшэлүүлхын тулада малаа хүсэд хүрэхэ бүдүүн, концентрированнэ, шэмэтэ тэжээлээр хангаха шухала байһаниинь мэдээжэ. Тиин манай областьдошье, эндэтнайшье тэжээлэй болон ороoһо таряанай үнэтэ культура кукуруза таригдажа, зарим газарта һайнаар ургуулагдаһан, зарим газарта бирагүй ургаса абтаһан байна. Тиин кукуруза ургуулгада анхарал һайса хандуулаатүй газарта муу ургаса абтаа. Мүнөө жэлдэ кукурузын үндэр ургаса абажа, малаа шэмэтэ һайн силосээр хангахын тула манай областьдо бэлэдхэлэй ехэхэн хүдэлмэри хэгдэнэ. Механизаторнууд кукуруза тариха, ургасынь хойноһоо харууһалха болон хуряаха агротехникэтэй танилсуулагдаа. Юуб гэхэдэ, богони болзор соо зүбөөр тариһанһаа, ряд хоорондыень сагсоонь һайнаар элдүүрилһэнһээ кукурузын ургасын хэмжээн дулдыдадаг гээшэ. Хэрбээ малаа кукурузын силосээр хүсэд хангаад байбал малнай һүтэйшье, тарганшье байха бшуу.

Саашадаа бүри ехэ амжалта туйлахыетнай таанадта бултандатнай хүсэнэб.

Газарай хүрьһэндэ шииг нойто ехээр бариха хэрэгтэй

(Заиграйн аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой таряанажалай бригадын бригадир, Социалистическэ Ажалай Герой нүхэр Киселевой үгэһөө)

Манай республикын олонхи газар нютагуудта шииг нойтон багаар орожо, таряанай болон сабшалангай газарнуудай зарим жэлнүүдтэ ехээр гандадаг байһаниинь мэдээжэ. Илангаяа һүүлэй жэлнүүдтэ манай аймагта ган жэлнүүд боложо, ороoһо таряанай болон хүдөө ажахын бусад культурануудай муу ургаса хуряагдана. Аймагай колхозуудта, дунда зэргээр абажа хэлэхэдэ, гектар бүриһөө арайхан гэжэ 3 центнер ургаса хуряагдана. Гэбэшье, манай эндэ ган гасууртай тэмсэхэ арга бии. Энээнэй тулада үбэл хабартаа таряанай болон сабшалангай газар дээрэ шииг нойто ехээр барихын, газарай хүрьһэн соо оруулагдаһан шииг нойтые удаан саг соо хатаахагүйн түлөө оролдохо ёһотойбди. Манай бригадынхид таряанай газар уһалха, үргэлжэ ехэ полинууд дээрэ шииг нойто тогтоохо талаар горьтой хүдэлмэри хэжэ байдаг. Таряанайнгаа газар дээрэ наг шэбхэ болон минеральна үтэгжүүлгэ ехээр гартажа адхаһанай, ехэ ехэ талмайнууд дээрэ хабартаа һайрамай уһа тогтооһоной ашаар үнгэрэгшэ жэлдэ 97 гектарай га бүриһөө 14 центнер, 20 гектарай га бүриһөө 18,6 центнер, 37 гектарай га бүриһөө 20,6 центнер шэниисын ургаса хуряаһан байнабди. Энээн дээрэһээ харахада полинуудаа үтэгжүүлээд, уһалаад байгаа һаа, ороoһо таряанай болон бусад культурануудай һайн ургаса хуряажа болохо. Гансал оролдохо, бороо саһанай ороходо шииг нойтыень сат болзортонь газарайнгаа хүрьһэндэ оруулжа, тогтоожо шадаха хэрэгтэй.

Манай бригада ороoһото культурануудай бүхы үрэһэ хүрэнгые хэрээһэлүүлэн таридаг болонхой. Һүүлэй жэлнүүдтэ зарим полинуудта үрэһэ хүрэнгэеэ хэрээһэлүүлэн тариһанайнгаа һүүлээр гурбадахяа һөөлжүүлэн нэгэ рядаар таридаг болообди. Иимээр тарихадамнай гектар бүридэ 3 центнер хүрэтэр үрэһэн оруулагдана. Энэ арга хэрэглэһэнэй ашаар, зарим полинуудай ургасые нилээд дээшэлүүлхэ арга олдоо. Бидэнэр мүн зун-намарай сатта таряанай ургасада харууһа һайнаар хэдэг байнабди. Уһалагдадаг полинууд түрүүн нэгэ дахин уһалагдаад, хоёрдохёо тааруу сагуудта уһалагдана.

Манай хүдэлмэридэ олон дутагдалнууд бии. Ново-Брянска МТС-эй механизаторнууд заримдаа газарыемнай муугаар хахалдаг. Поли бүхэниие али зэргэ гүнзэгыгөөр хахалха нормоёо сахидагтүй, далан гаргадаг байна. Хэрбээ трактористнуудта элдүүрилһэн газарайнь ургасые хаража, ажалай түлбэри үгэдэг болоо һаа, тэдэнэр хүдэлмэридөө голодоһо гаргахаяа болихо, баян ургаса ургуулхын түлөө бүхы арга шалаа гаргаха байгаа.

Тиихэдэ бэлшээриин, сабшалангай газарнуудые һайжаруулжа, үбһэ ногооной ургаса дээшэлүүлхэ шухала болоо. Юуб гэхэдэ, манай аймагай колхозууд үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө жэл бүри ходо дүүргэдэггүй. Тиигэжэ үбэлжэлгын үедэ малдаа хүрэхэ үбһэ тэжээл абанагүйбди. Муугаар ургадаг газарнуудые хахалжа, тэжээлэй элдэб культурануудые ехээр таридаг болоо һаа холо дээрэ. Жэшээлхэдэ, бидэнэр ногооной муугаар ургадаг бэлшээриин газарые хахалжа хойто жэлынь зелёнко тариһамнай аргагүй һайнаар ургаһан байгаа. Гектар бүриһөө дунда зэргээр 30 центнер ургаса хуряагаа һэмди. Хойто жэлнүүдтэнь тэрэ шэнэ полидо ороoһото культуранууд таригдажа, мүн лэ һайн ургаса хуряагдаһан байна. Һүүлэй жэлнүүдтэ тэрэ поли дээрээ олон жэлэй ногоо ургуулдаг болоожо, жэлдээ гектар бүриһөө дунда зэргээр 15 центнер ургаса хуряадаг болообди. Тиимэһээ ногооной муугаар ургадаг сабшалангуудые хахалжа, тэжээлэй культурануудые тарижа, уһалаа һаа һайнаар ургаха байна. Сабшалангай газарнуудые хоёрложо, гурбалжа байгаад уһалха, ара, ташалан газарнуудта һайрамай уһа ехээр тогтоодог болохо хэрэгтэй. Сабшалангайшье, таряанайшье газарта шииг нойто ехээр тогтоохо, хүрьһэн соо оруулжа шадаһан шииг нойгоёо удаан саг соо хатаангүй байлгажа шадаха хэрэгтэй.

☆

Наг шэбхэ малталга механизацилха

(Сэлэнгын МТС-эй главна агро[ном] нүхэр Григорьевай үгэһөө)

Колхозуудай ажахые сааша[...]
хүгжөөлгэдэ, МТС-үүдэй үүргэ[...]
ехэ. Механизаторнууд колхозу[...]
таряалангай ехэнхи хубинень э[...]
рилжэ үгэдэг, таридаг, хуря[...]
байна. МТС-үүд газар э[...]
рилгын, хуряалгын болон буса[...]
механизмуудаар һайса хангаг[...]
хай. Эдэнэй ашаар МТС-эй[...]
харьяата колхозуудта тари[...]
хуряалгын хүдэлмэри бүхыдөө [...]
хуу механизацилагдаа. Сааш[...]
тарилгые, хуряалгые богони бо[...]
то, эрхим шанартайгаар үнгэ[...]
арга боломжо манда хүсэд бии[...]
хэлэхэ хэрэгтэй.

Гэбэшье, хуряаһан таряанай[...]
нилээд ехыень таряанай ток [...]
гээнэбди. Юуб гэхэдэ, таряа с[...]
лэлгын бүтээсэ ехэтэй механиз[...]
дай үсөөн дээрэһээ, комбайнһаа[...]
раһан, элдэб холисотой таряан [...]
хэгдэнгүй удаан хэбтээд, хал[...]
бурьтадаг бшуу. Жэшээлхэдэ, [...]
эймнай харьяата колхозууд 9 м[...]
гаран гектарта тарилга хэдэг [...]
Теэд МТС-тэ таряа сэбэрлэ[...]
хатаалгын оройдоол 1 меха[...]
бии. Тиихэдэ колхозуудта таря[...]
сортировко, веялкэ болон т[...]
хиндхэхэ, хатааха бусад меха[...]
мууд тон үсөөн. Хэрбээ МТ[...]
харьяата колхозуудта «ОС-3» [...]
низм, мүн таряанай транспорте[...]
хэ мэтэ механизмуудые олоор [...]
бэл, тэдэнэр нилээд ехэ хүсэ а[...]
хашье, таряанай хоролто, гэ[...]
багадхажа шадахашье һэн.

Гадна, таряанай полиие [...]
жүүлхэ, зунай сагта ургасада [...]
мэлтэ тэжээл саг соонь хэр[...]
хэмжээгээрнь үгэжэ байха гэ[...]
бүтээсэ ехэтэй механизмууд б[...]
дутамаг. Малай хото хорёо соо[...]
лэй үедэ сугларһан наг шэбхэ [...]
лидо гаргахын тулада ямаршье[...]
ханизм хэрэглэгдэнэгүй. Юуб [...]
дэ, МТС-тэмнай наг шэбхэ т[...]
даг механизмууд оройдоо үгы. [...]
бээ колхозууд наг шэбхээ меха[...]
муудаар тараадаг һаань, т[...]
ажалай бригадынхидай, м[...]
дай ажал нилээд хүнгэрх[...]
гадна, мүнөөнэйхиһөө һураггүй[...]
наг шэбхэ полинуудта гарга[...]
байгаа. Гэбэшье, республикын [...]
дөө ажахын министерство МТС[...]
дые зохихо механизмуудаар х[...]
хын тулада хэмжээ абаагүй бай[...]
үнинэй.

Шэнэ газар элдүүрилгэдэ анхар[ал] табиха хэрэгтэй

(Темлюйскэ МТС-эй механик нүхэр Кречетовэй үгэһөө)

Үнгэрһэн жэлдэ манай МТ[...]
механизаторнууд нилээд ехэ [...]
май дээрэ шэнэ газар элдүүри[...]
тарилга хэһэн байха юм. Шэнэ[...]
халагдаһан газар дээрэ яһала [...]
ургаса туйлагдаһан байгаа. Т[...]
гээрээ урмашажа, мүнөө жэлдэ[...]
мянган гектар шэнэ газар элдү[...]
хэ зорилго табинхайбди. [...]
энэмнай бараг хэрэг бэшэ гээш[...]

Юуб гэхэдэ, шэнэ газар э[...]
рилхэдэ хүдөө ажахын олон [...]
машина, зэмсэгүүд хэрэгтэй б[...]
дог. Жэшээлхэдэ, шэнэ хахал[...]
һан газарай хүрьһые даража [...]
хын түлөө тусхай катогууд хэр[...]
болодог. Теэд иимэ катогууд м[...]
оройдоо гурбахан бии. Мүн т[...]
лангай газарые ой модонһоо с[...]
лэхын түлөө бүхэ тросууд хэр[...]
болодог. Тиин энэмнай баһал [...]
маг байна.

Иркутска гидроэлектростан[...]
бүтэхэдэ манай харьяата ко[...]
зуудай 8 мянган гектар та[...]
уһанда абтаха байна. Тэрэ газ[...]
оропдо шэнэ газар элдүүрилжэ[...]
ха гээшэ манай механизаторну[...]
шухалын шухала зорилго бо[...]
байна. Тэрэ зорилгоёо бэелүү[...]
түлөө бүхы механизаторнууд [...]
доно. Манай трактористнууд [...]
тор бүхэнөөрөө 900 гектарһаа [...]
бэшэ зөөлэн хахалалга хэхэ [...]
абаад байна. Энэ уялгаяа ду[...]
хэнь дамжаггүй.

Манай МТС 1954 онһоо [...]
шэнэ бууса барижа [...]
һэн. Мүнөө баригдажа дуу[...]
байрануул нилээд олон бии. М[...]
но-тракторна мастерскоймнай [...]
гоо агаар сэбэрлэдэг түхеэрэлг[...]
гүй байха юм. Механизаторну[...]
сүлөө сагаа үнгэргэхэ куль[...]
гуламтанууд, клуб гэжэ бай[...]
Кино хараха байра түхеэрэгд[...]
Республикын хүдөө ажахын м[...]
стерство манай МТС-эй бар[...]
шалгажа үзөөд, түсхай хэмжээ[...]
ха бэээ гэжэ найданаб.

...УХАЙ ХӨӨРЭЛДӨӨБ

...үрүүшүүлэй зүблөөнһөө

★ ★

...роной түрүү колхозуудай дүй дүршэл тухай

(...ин аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Хорошиих гэгшын үгэһөө)

...йна, советскэ хэдэн хүдэл... ...шэдые КПСС-эй обком Ря... ...областьдо, Ставропольско ...а һаяхан эльгээһэн байгаа. ...нэй дунда ябалсаһан бай... ...дэ нютагуудай түрүүшүүлэй ...ршэлтэй танилсаха зорилго... ...гаабди. Тэндэ ябахадаа ха... ...үзэһэн, ойлгоһон юумэмнай

...мүнөө Рязанска областьдо, ...польско хизаарта түрүүшүү... ...алаа хайшан тэжэ эмхидхэдэг ...тобшоор хэлэхэ хүсэлтэйб. Тү... ...р хаража ябахадамнай ажа... ...мидхэлэй талаар балай ехэ он... ...юумэн үгы шэнги байгаа. Зү... ...дэхи колхозуудай бригада... ...болон фермэнүүдэй хүдэлмэ... ...һайнаар танилсаад байхада ...нь эмхидхэл манайхиһаа ехэ ...й. Кадрнуудые бэлэдхэхэ хэ... ...дэ ехэ анхарал хандуулагда... ...шээлхэдэ, Рязанска область... ...алишан болохоһоо түрүүн ...удаан саг соо тугалшанаар, ...малай байранууд соо хүдэл... ...г, мал эдеэлүүлхэ, харуу... ...жалтай һайнаар танилсадаг ...Зүтөөр һаалишан болохо ...үүн үнеэдые даажа абангүй, ...й һаалишан болтогдоно. Ха... ...һаалишад ахалагша һаали... ...аабаряар хүдэлмэрилжэ бай... ...рэнэй һүүлдэ фермын һаали... ...ларжа, энэ хүн һаалиша... ...дэлмэрилжэ шадаха гү гэжэ ...хэлсээд, шадаха гээ һаа ...й правленидэ һайшаан ду... ...г байна. Колхозой правле... ...баталхадань лэ һаалишан ...үнеэдые тушаажа абадаг ...тэжэ хүнүүдые һайнаар шэ... ...түрүүн хэдэн хүдэлмэринүүд... ...жа, һаалишан болтоходо ...харюусалгаяа мэдэрдэг, ...тойгоор ажалладаг байна. ...рэшэлэн мал адуулагшад, ...д иимэрхүү гуримтайгаар ...жэ табитдана.

...ноһотой хонидые олоор ...лдэг Ставропольско хизаарай колхозуудта таряанажалшье, малажалшье эрхилдэг комплексно бригаданууд эмхидхэгдэнэ. Иимэ бригадануудай һайн талань юуб гэхэдэ, элдэб олон хүтэлбэрилэгшэдые үсөөрүүлхэ арга олгоно, бригадирнууд болон юрын колхозниигуудай эдэбхи үүсхэл дээшэлнэ. Иимэ комплексно бригадануудта бүхы хүдэлмэреэ олоороо зүбшэн хэдэг байна. Жэшээлхэдэ, бригадануудта совет эмхидхэгдэдэг, тэрэ соведтэ агрономууд болон зоотехнигүүд, түрүү һаалишад, хонишод, тахайшад оролсодог байна. Тэдэнэр ажалаа хайшан тэжэ эмхидхээ һаамнай дээрэб, ямар сагта ямар хүдэлмэри хэхэб, мүнгэ зөөри болон мори унаа, машина техникээ хайшан гэбэл һайнаар ашаглахабибди гэжэ хөөрэлдэдэг, тиигэжэ бригадиртаа зүйтэй һайн дурадхалнуудые хэлэжэ үгэдэг байна. Комплексно бригадануудта малажалайшье, таряанажалайшье талаар бүхы хүдэлмэриие бригадир хүтэлбэрилнэ. Бригадын, жэжэ хүдэлмэридэ колхозой правлени хамааралсадаггүй. Тиимэ бригадануудта элдэб нарядуудые, захиралта мэдээнүүдые болон бусад саарһа бэшэлгэ ехээр үсөөрүүлэгдэнхэй. Бригадирнууд үглөөдэр ямар хүдэлмэриин хэгдэхэ байһаниие үдэшэндөө радиогоор дуулгадаг. Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, ажал хүдэлмэридэ һаад хэхэ бүхы юумэн зайсуулагданхай. Үрэгүй үлүү ажал хэхэ, мүнгэ зөөри талаар гаргашалха ябадалтай эндэ ехэ тэмсэл хэгдэдэг байна. Эндэхид хайшан гээ һаа, ажал багаар гаргашалжа, һү, ноһо, мяха ехээр абахамнайб, хайшан гэбэл элдэб гаргашануудые ехээр хэнгүй түргэндөө хүдөө ажахын продуктнуудые ехээр үтэхэмнайб, ажалта үдэртөө ехэ юумэ хубаахамнайб гэжэ сат үргэлжэ оролдожо байдаг байна.

Эндэ түрүүшүүлэй ажалаа яажа эмхидхэдэг дүй дүршэлые үргэнөөр хэрэглэдэг болоо һаамнай, манай хүдэлмэридэ ехэ туһатай байха байгаа.

...эд кукуруза эдихэдээ һүтэй болоно

(...Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой һаалишан нүхэр Тыринагай үгэһөө)

...колхоз Улан-Удэ город ...байдаг туладаа үнеэдые ...барижа, һү ехээр һаадаг бо... ...рилго урдаа табинхай. Һүү... ...нүүдтэ манай һаалишад бү... ...долгоёо гарган ажаллажа, ...һү һаалгые горьтойгоор ...үлжэ байна. Үнгэрэгшэ жэл... ...12 үнеэ даажа байгаад, тус ...нь дунда зэргээр 1600 литр ...ан байнаб.

...р нютагай үүлтэрэй үнеэд... ...шан гээд ехэ һү һаанабибди ...үбһэ болон бусад тэжээлээ ...буйлуулжа, амтаруулжа, ...эдюулнэбди. Үнеэдһээ ехэ һү ...тулада тэдэнэй һү үгэсые, ...томо жэжые, ямар тэжээлдэ ...ень хуу харалсажа, тус тус... ...мо табяад, эдеэлүүлхэ хэ... ...Фермэ дээрэ үбэлэйшье, зу... ...сагта хүдэлмэриин үдэрэй ...һайнаар сахиха шухала. ...һаалга, тэдэниие эдеэлүүл... ...алга, бэлшээлгэ, амаруулга ...гуримшуулагдаһан нэтэ саг... ...эгдэжэ байха ёһотой. Зунай ...най колхоз үнеэдтээ ногоон ...гэхэ гү, али бэлшээриин ...нэмэлтэ болгоч тэжээлэй ...шуулай ногоон эшэ намаа... ...сабшажа эдюулдэг болоо. ...үнеэдэй һү үгэлгые дээшэ... ...хэрэгтэ энэ арга хэрэглэлгэ ехэхэн удхашанартай байба. Юуб гэхэдэ, манай нютагта бэлшээриин газарай баһа тула малнай хатда ногоондо хүсэд сададаггүй юм. Саашадаа зунай сагта ногоон конвейер болгон малдаа эдюулхын тулада тарилга ехээр хэдэг болохобди.

Үнеэдһээ ехэ һү һаахын тула тэдэниие тон түрүүндэ бардам хүрэхэ тэжээлээр хангаха хэрэгтэй. Һүүлэй жэлнүүдтэ тэжээлэй база байгуулха талаар нилээд хүдэлмэри хэгдээ. Энээнэй ашаар бүдүүн ба шэмэтэ тэжээл нилээд ехээр, һайнаар бэлдэжэ абадаг болообди. Тиин үбэлжэлгын үедэ һаамхай үнеэдтээ сүүдхэдэ дунда зэргээр 3 килограмм үбһэ, 4 килограмм солоомо, 10 килограмм силос,бага зэргэ концентрированнэ тэжээл эдюулнэбди.

Түрэл Коммунистическэ партиингаа түүхэтэ XX съездын хүндэлэлдэ мүнөө жэл би даажа байһан 12 үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 2500 литр гэхэ гү, али нёдондонойхидоо орходоо 900 литр һү үлүү ехээр һааха социалистическэ уялга абааб. Энэ уялгаяа заатагүй дүүргэхэб. Ажахын үнгэрэгшэ зурпаан һара соо үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 870 литр һү һаагаад байнаб. Мүнөө үдэр ерэхэ бүри һүн ехээр һаагдадаг боложо байна. Тиимэһээ абаһан уялгаяа заатагүй дүүргэхэб гэжэ батаар этигэнэб.

★ ★ ★

— Манай үргэн элдин тала дайдада хонидые, илангаяа нарин ба нарибтар ноһотой хонидые олоор үсхөбэрилхэдэ ехэл таарамжатай даа гээд Агын хонишоной хэлэхэдэнь.

— Манайшье Бургалтайда хонидой хэдэн мянгаадаараа бэлшэжэ ябахада тала дайда бии, ногоониинь һайн гээд Ториин хонишон хөөрэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хүдөө ажахын түрүүшүүлэй зүблөөндэ уряалаар ерэһэн Читын областиин Агын Национальна Округой Цокто-Хангилай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой отарые даагша Базар Намжилов (зүүн гарһаа нэгэдэхи) забһарлалгын үедэ Ториин аймагай «Улаан Бургалтай» колхозой ахалагша хонишон Базар Гармаевтай хөөрэлдэжэ байна. Тэдэнэй хажуугаар—зүблөөндэ хабаадагшад. **З. Веснинагай** фото.

★

Рязаньда, Ставропольдо социалистическэ мүрысөөн ямараар эмхидхэгдэнэб

(КПСС-эй Бичурын айкомой секретарь нүхэр Федотовой үгэһөө)

Рязанска область болон Ставропольско хизаар хүдөө ажахые яахадаа хурдан түргэнөөр хүгжөөжэ шадаа юм ааб гэжэ тэндэ ябахадаа бидэ һонирхообди. Тэдэнэй амжалтынь гол хүсэн хадаа социалистическэ мүрысөөе шадабаритайгаар эмхидхэдэг болоһон байна.

Тэндэ социалистическэ уялга абаал һаа дүүргэдэг болонхой. Социалистическэ мүрысөөндэ ушардаг ёһо баримталдаг ябадалтай эрид тэмсэжэ, тэрэниие усадхаһан байна. Тэндэхи хүнүүд уялга абахадаа богони болзорто, тодорхой зорилгонуудые табидаг байна. Жэшээлхэдэ, май һараһаа сентябрь һара хүрэтэр үнеэн бүриһөө үдэр бүри нэгэ пүүдһээ доошо бэшэ һү абахын түлөө областиин бүхы һаалишад мүрысөө.

Тэндэхи областной газетэдэ һаалишадай мүрысөөнэй дүнгүүдые харуулһан бюллетень номер бүхэндэ толилогдодог. Уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэжэ байһан һаалишадта баярай телеграмма партиин обкомһоо болон Министрнүүдэй Соведһээ эльгээгдэдэг байна. Гэхэтэй хамта, мүрысөөндэ гээгдэжэ ябагшадые гээгдэлһээнь гаргаха тушаа хэмжээ абадаг юм. Түрүүндээ колхозуудта мүрысөөе гол түлэб партийна эхин организацинуудай хүтэлбэрилдэг байгаа һаа, мүнөө үедэ энэ хэрэгые колхозуудай правленинүүд, колхозой түрүүлэгшэнэр гартаа абанхай.

Тиихэ зуураа тэндэхи хүтэлбэрилэгшэд гол анхаралаа малай тэжээлэй база байгуулха, шэмэтэ силос ехээр бэлдэхэ, фермэнүүдые механизацилха, фермэ дотор автоуһалуури тодхохо тушаа анхаралаа ехээр табиһан байна. Мүн малай фермэнүүд дээрэ улаан булан эмхидхэхэ, һаалишад болон мал адуулагшадта тусхай хубсаһа үгэхэ, тэдэнэй дунда ойлтууламжын хүдэлмэри ябуулха, түрүү малшадта нэмэлтэ түлбэри саг дары үгэдэг болохо хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдадаг болоо.

Тэндэхи машинно-тракторна станцинууд гүрэнэй мүнгэ зөөри алмаха хэрэгтэ ехэ анхарал табидаг болоо. Үдэрэй сагта трактористнууд прицепщиггүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Тракторна бригадануудтань бригадирай туһалагша гэжэ тусгаар хүн байхаяа болинхой.

Социалистическэ мүрысөө батталһан колхозууд, районууд хоорондоо ябалсажа шалгалсадаг байна. Районуудай хоорондохи мүрысөөн 3 һарада нэгэ дахин, колхоз хоорондын мүрысөөн һарадаа нэгэ дахин, бригада болон фермэнүүдэй хоорондохи мүрысөөн 10 хоногто нэгэ дахин эрхэбэшэ шалгагдадаг болонхой.

Эдэ областьнуудай дүй дүршэлые халан абажа, республика дотороо социалистическэ мүрысөөе бүри үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, 1956 ондо абаһан уялгаяа сүм дүүргэхын түлөө оролдохо зэргэтэйбди.

Һү, ноһо, мяха ехээр абадаг болохо

(Зэдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой зоотехник нүхэр Шевляковагай үгэһөө)

Һүүлэй жэлнүүдтэ манай колхозой гэшүүд механизаторнуудай туһаламжаар ороохо таряанай болон бусад культурануудай ургаса, малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ талаар горьтой амжалта туйлажа байна. Хараалһан хэмжээ-ябуулгануудайнгаа ёһоор, үнгэрэгшэ жэлдэ манай колхоз үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 852 литр һү һааха байһан аад, 1097 литр һаагаа. Мүн тэрэшэлэн ноһо абаха түсэбөө холо үлүүлэн дүүргээбди. Малай тоое олошоруулха түсэб бүхы түрэлэй малаар үлүүлэн дүүргэгдээ.

Түрүүшынгээ зарим тэды амжалтануудаар зоригжоһон манай малшад мүнөө малайнгаа үбэлжэлгые ухэл гарзагүйгөөр үнгэргэхын, ашаг шэмыень бүри дээшэлүүлхын түлөө шангаар тэмсэжэ байна. Ажахын жэлэй үнгэрэгшэ 6 һара соо колхозоороо үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 574 литр һү һааһан байнабди. Зарим түрүү һаалишад, жэшээлхэдэ, нүхэр Жалсанова энэ үе соо даажа байһан үнеэн бүриһөө 856 литр һү һааба. Энэ зүблөөндэ хабаадалсагша һаалишан Бубэй Цыбенова ажахын жэлэй үнгэрэгшэ һаранууд соо үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 717 литр һү һаажа, мүн лэ һайн амжалта туйлаа.

Һүүлэй үедэ һү һаалга үдэр ерэхэ бүри дээшэлжэ байнхай. Манай һаалишад арга боломжоёо тооложо үзөөд, урда абаһан уялгаяа шэнэлжэ, энэ жэлдэ үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1400 литр һү һааха уялга абаба.

Хэрбээ бидэнэр өөһэдынгөө арга боломжые гүйсэд хэрэглээ һаа, дутуу дундануудаа зоримгойгоор элирүүлээ һаа, үшөөшье һайн амжалта туйлаха аргатай байгаабди. Манай нэгэ ехэ дутагдалнай юуб гэхэдэ, тэжээлэй базын асуудал үшөөл шиидхэгдээгүй байһаар. Сабшалангайнгаа үргэн ехэ газарнууд дээрэһээ үбһэ ногооной өөдэгүй бага ургаса хуряанабди. Ехэнхи сабшалан дээрэһээ гектар бүриин оройдоол 3—4 центнер ургаса хуряагдадаг байна.

Хайшан гээд бидэнэр ехэ һү һаадаг болообибди гэхэдэ, бүхы тугалнуудаа эхэһээнь һалгаажа түлжүүлнэбди, үнеэд тус тустаа нормын ёһоор эдеэлүүлэгдэнэ, зундаа һаамхай үнеэдтэ эгээн ногоо һайнтай бэлшээринүүд таһалагдажа үгтэнэ, шэмэтэ тэжээл үнеэдтэ ехээр эдюулэгдэдэг болоо, гүүртэнүүдтэ дүй дүршэлтэй һаалишад табигдаа. Манай малшад зургаадахи табанжэлэй түсэбэй ёһоор һү, ноһо абаха 1960 онойнгоо түсэбые энэ жэлдэ, мяха абаха түсэбые хойто жэлдэ дүүргэхэбди гэжэ үгээ үгэбэ.

Гол горхонуудта хаалтануудые олоор бария

(ВЛКСМ-эй Заиграйн айкомой инструктор нүхэр Вяземскиин үгэһөө)

Малдаа хүсэд хүрэхэ бүдүүн тэжээл бэлэдхэхын тулада гол горхонуудта хаалтануудые барижа, сабшалангаа уһалха хэрэгтэй. Энэ зорилгоор манай аймагай залуушуул болон комсомолецууд Ильхи гол дээрэ хаалта барижа, һаяхан ашаглалгада тушаагаа.

Энэ уһалууриин системые барилсаһан залуушуул мүнөө энэ зүблөөндэ бултадаа хабаадалсана. Барилга дээрэ хамта 18 залуушуул хүдэлмэрилөө һэмди. Хаалта барижа эхилхынгээ урда тээ барилгын модо, шулуу бэлэдхээбди. Һүүлээрнь барилгын котлованай байха газарые сэбэрлэжэ, барилгаяа захалһан байнабди. Тиин 140 кубометр газар малтажа гаргахатаймнай сасуу, хүрьһэнэй уһан лаража, ехэ һаад ушаруулаа. Гэбэшье, залуушуул резинэвэ гуталнуудые үмдэжэ, хэршье хүйтэн байгаа һаань, ажалаа орхёогүй. Саашадаа голой һабын уһанай барилгыемнай абаха болоходонь даамбануудые саһаар хээд, һүни үдэргүй харууһалжа байдаг һэмди. Иигэжэ хүдэлмэрилһэнэй ашаар барилгаяа саг сооһь дүүргээбди. Барилгашад 320 кубометр шорой, 300 кубометр мүльһэ гаргажа хаяһан байна. Энэ хаалтын ашаар 600 га сабшалан, бэлшээри болон колхозниигуудай огородой талмай уһалагдаха болоо.

Барилгаяа мартын 24-дэ дүүргээд, аймагайнгаа бүхы комсомолецууд болон залуушуулда хандажа, гол горхонуудтаа хаалтануудые барихыень уряалһан байнабди.

Энэ хүдэлмэридэмнай аймагай партийна организаци, мүн һургуулинууд ехэ туһаламжа үзүүлээ. Жэшээлхэдэ, барилгын котлован дотор хүрьһэнэй уһанай суглархада түрүүндээ хүнэгөөр удхажа хаядаг байгаабди. Һүүлээрнь аймагай партийна организациин туһаламжаар маанадта бүтээсэ ехэтэй насосууд үгтэжэ, ажалнай бүри хүнгэрһэн байна.

Аймагайнгаа комсомолецууд болон залуушуулай зүгһөө республикын бүхы комсомолец болон залуушуулда хандажа гол горхонуудтаа хаалта олоор барихыень уряалнаб.

Кукуруза хуряалгада эртээнһээ бэлэдхэхэ

(Сүхын МТС-эй комбайнер нүхэр Цыциковэй үгэһөө)

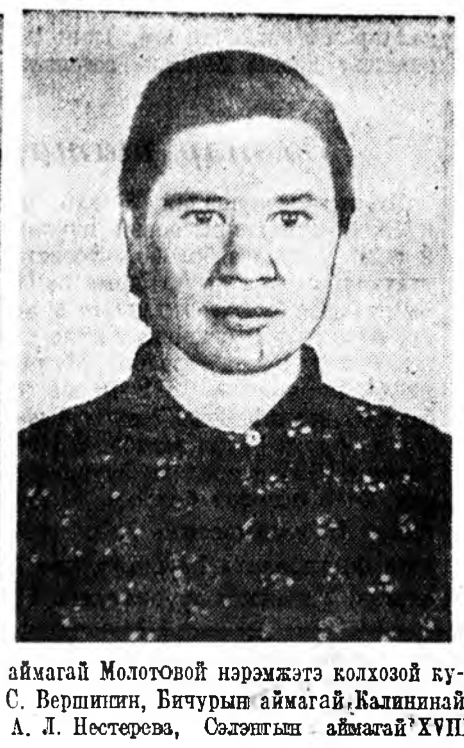
1956 ондо манай МТС-эй харьяата колхозуудта нилээд ехэ талмай дээрэ кукуруза тариглаха юм. Гансахан Маленковой нэрэмжэтэ колхоздо 1000 гаран гектарта энэ үнэтэ культура тарихаар хараалагданхай.

Теэд тэрэ кукурузые хуряаха машинанууд үгы тоотой байна. МТС-тэмнай кукуруза хуряаха орой ганса комбайн байха юм. Нёдондо жэлэй хуряалгын үедэ бэлэдхэл муутай байжа, кукурузын ургасые нилээд ехэ гээлтэдэ оруулһан байгаабди. Тэрэнээ мүнөө яашье мартаха ёһогүйбди. Гэбэшье, комбайн заһабарилга мүнөө үедэ бирагүйхэн ябажа байна. Заһабарилгада хэрэгтэй запасной частьнууд тон хомор. Тэрэ хэрэгтэ республикын Хүдөө ажахын министерство анхаралаа багаар табидаг. Бидэ «Коммунар» комбайниие кукуруза хуряахаар тааруулжа байнабди.

Манай түрүү комбайнернууд хуряалгые богони болзорто үнгэргэхэ тушаа тусхай уялгануудые абанхай. Бишье үдэр бүри 35—40 гектар таряа хадаха гэһэн уялга абанхайб.

> Бүри энэ жэлдэ һү, мяха абалгые нилээд ехэ болгожо, эдэ продуктнуудаар ороноо һайнаар хангаха таатай зохид арга боломжонууд хүсэд бии боложо байна гэжэ КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет тоолоно.
>
> **(Хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэд болон мэргэжэлтэдтэ КПСС-эй ЦК-гэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1956 оной апрелиин 7-до хандаһан хандалгаһаа)**

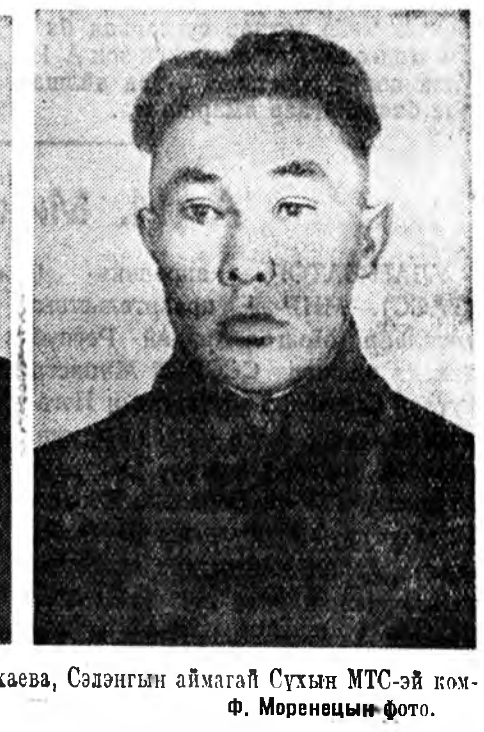

...РАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) Зэдын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой ку... ...ургуулгын звеногой звеньевой Т. С. Вершинин, Бичурын аймагай Калининай ...колхозой свёкло ургуулагша А. Л. Нестерева, Сэлэнгын аймагай XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон П. П. Соколов, Зэдын аймагай Боргойн совхозой ахалагша хонишон Д. С. Цыбиков, Түнхэнэй аймагай «Путь к коммунизму» колхозой һаалишан Д. Ж. Юбухаева, Сэлэнгын аймагай Сүхын МТС-эй комбайнер Т. Б. Цыциков. **Ф. Моренецын** фото.

Н. А. Булганинай, Н. С. Хрущевой Англида ошохоёо байһан тушаа

Великобританиин правительствын уряалаар Н. А. Булганинай, Н. С. Хрущевой Англида ошохоёо байһан тухай мэдээсэхэ ґуйлтатайгаар газетэнүүдэй редакцинуудта, мүн ТАСС-та советскэ гражданинууд хандана.

Лаб мэдээнүүдэй ёһоор советскэ хүтэлбэрилэгшэдэй апрелиин 18-да Англи орохоор байһаниинь ТАСС-та мэдээжэ болоо. Н. А. Булганин, Н. С. Хрущев Англида ошоод байхадаа английска правительствын дурадхаһан программын ёһоор английска правительствын хүтэлбэрилэгшэдтэй, Великобританиин политическэ ажал-ябуулагшадтай уулзажа, тэдэнтэй хөөрэлдэхэ юм. Н. А. Булганин Н. С. Хрущев хоёр Лондонһоо гадна, Харуэлл, Оксфорд, Эдинбург, Бирмингам болон бусад зарим городуудта хүрэжэ болохо байна. Тусхайлбал, советскэ хүтэлбэрилэгшэд атомай хүсэ шэнжэлдэг Харуэллдэхи центрэ, Бирмингамдахи Британска промышленна яармагта, Маремдэхи Королевскэ Далайн-Сэрэгэй хүсэнүүдэй базада хүрэхэ гэжэ хараалагдана.

Советскэ хүтэлбэрилэгшэд Англиһаа апрелиин 27-до бусаха байна.

Н. А. Булганинай, Н. С. Хрущевой Англида ошохо болоһонтой дашарамдуулагдан, тэдэнэй нэрэ дээрэ английска эмхи зургаануудһаа, олониитын организацинуудһаа, мүн тус тус гражданинуудһаа олон тоото бэшэгүүд абтаа. Англида байха үедөө зарим заводуудта, фабрикануудта, эмхи зургаануудта советскэ хүтэлбэрилэгшэдэй хүрэхые, английска тус тус гражданинуудтай уулзахые хүсэжэ байһан тухайгаа тэдэнэр бэшэнэ. СССР-һээ Великобританида байдаг посол Я. А. Малигай мэдээсэһэнэй ёһоор мүн лэ иимэ удхатай олон бэшэгүүд Советскэ посольстводо ороһон байха юм.

Энэ асуудалаар өөһэдынгөө һанамжа мэдүүлхэ гуйлтатайгаар Н. А. Булганинда, Н. С. Хрущевто ТАСС-эй корреспондент хандаа.

Бидэнтэй уулзахые английска тэдэ гражданинуудай хүсэжэ байһыень һайнаар мэдэнэбди гэжэ тэдэнэр мэдээсээ.

Советскэ хүтэлбэрилэгшэд хадаа Великобританиин правительствын хүтэлбэрилэгшэдтэй болон олониитын ажал-ябуулагшадтай хэлсээ хэхээ байһанаа ехэ удхашанартай гэжэ тоолохо зуураа, предприятинуудта болон эмхи зургаануудта хүдэлмэрилжэ байһан жиирэй хүнүүдтэй уулзахые тэдэнэр хүсэхэ байна. Юуб гэхэдэ, иимэ уулзалганууд хадаа английска болон советскэ арадуудай хоорондохи хани барисаа бэхижүүлхэ шухала аргануудай нэгэн гэжэ тэдэнэр тоолоно.

Англида советскэ хүтэлбэрилэгшэдэй аяншалха программые английска тала зохёоһон байха юм. Англида советскэ хүтэлбэрилэгшэдэй аяншалха программа түрүүн зохёоходоо английска тала хадаа тусхай тушаалта хүнүүдтэй хөөрэлдөө хэхэһээ гадна, промышленна элдэб предприятинуудта, эмхи зургаануудта, ороной хүдөө ажахын районуудта, тэрэ тоодо Шотландиин ба Уэльсын предприятинуудта тэдэнэй хүрэхэ ябадал хараалагдаһан байгаа.

Англиин бүхы ажабайдалтай һайнаар танилсаха аргатай болохын тулада Н. А. Булганин Н. С. Хрущев хоёр Англида байха болзороо 2 хоногоор һунаахые хүсэжэ байһанаа элишэлэн мэдүүлээ. Энэ хадаа английска хүтэлбэрилхы ажал-ябуулагшадтай яаралгүйгөөр хэлсээ һайнаар хэхэ арга боломжо олгохо, тэрэшэлэн олон предприятинуудта болон эмхи зургаануудта, тусхайлбал, Шотландиин болон Уэльсын предприятинуудта хүрэхэ арга олгохо байгаа. Зүгөөр, Англида советскэ хүтэлбэрилэгшэдэй байха болзорые һунаахые английска тала зүбшөөгөө. Тиигэбэшье Шотландиин ба Уэльсын предприятинууд болон эмхи зургаануудта хүрэхэ, хүн зонтой уулзаха ябадалай программада оруулагдаагүй байһаниинь гэмшэлтэй. Тэрэ байтагай урда тээнь английска талын дурадхаһан программын ёһоор хүрэхөөр хараалагдаһан промышленна олон объектнүүд программаһаа гаргагдаһан байна. Английска МИД-эй дамжуулан үгэһэн эсэсэй программын ёһоор Бирмингамдахи предприятида хүрэхэ гэжэ хараалагдаһан байгаа. Зүгөөр һүүлэй үедэ энэ предприятида хүрэхэ ябадал программаһаа юундэшьеб гаргагдаһан байна.

Английска гражданинуудай хани ёһоной, хүндэтэй уряалнуудай түлөө ехээр баясанабди, зүгөөр энэ уряалыень хэрэглэжэ шадахагүй болонобди. Юуб гэхэдэ, энээн тухай английска талын зохёоһон программа соо оруулагдаагүй байна гэжэ Н. А. Булганин, Н. С. Хрущев ТАСС-эй корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө мэдүүлээ.

Великобританиин хүн зонтой советскэ хүтэлбэрилэгшэдэй бүри үргэнөөр харилсаха ябадал гаргуулха дурагүй ямар бэ тиимэ хүсэнүүд Англида үшөөл бии байжа болоо гээшэ ха.

А. И. Микоян Пекинһээ мордобо

ПЕКИН, апрелиин 8. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо А. И. Микоян, тэрээнтэй суг ябалсаһан хүнүүд Улан-Батор орохоёо мүнөөдэр Пекинһээ самолёдоор ниидэн гараа.

КНР-эй Гүрэнэй соведэй премьер Чжоу Энь-лай, премьерэй орлогшонор Чэнь Юнь, Пын Дэ-хуай, Дэн Сяо-пин, Ли Фу-чунь, Арадай түлөөлэгшэдэй бүхэхитадай суглаанай саг үргэлжын комитедэй түрүүлэгшын орлогшонор Шэнь Цзюнь-жу, Го Мо-жо, пекинскэ арадай городской комитедэй түрүүлэгшэ Пын Чжэнь, Гүрэнэй оборонын комитедэй түрүүлэгшын орлогшонор Не Жун-чжэнь, Лун Юнь, Гадаадын хэрэгүүдэй министрын орлогшо Чжан Вэнь-тянь, Хитадай Компартиин ЦК-гэй хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд, демократическа партинуудай болон олониитын организацинуудай түлөөлэгшэнэр, культурын ажал-ябуулагшад, олониитын түлөөлэгшэд Пекинэй баруун аэродром дээрэһээ А. И. Микояниие үдэшөө.

СССР-һээ КНР-тэ байдаг посол П. Ф. Юдин, Советскэ посольствын хүдэлмэрилэгшэд, тэрэшэлэн Пекиндэ байдаг посольствонуудые толгойлогшонор ба дипломатическа бусад хүдэлмэрилэгшэд үдэшэгшэдэй дунда байлсаа.

А. И. Микоян МНР-тэ ерэбэ

Улан-Баторта митинг болоо

УЛАН-БАТОР, апрелиин 8. (ТАСС). Монгол Арадай Республикын правительствын уряалаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо А. И. Микоян мүнөө үглөөгүүр Улан-Баторта ерээ. Узбекскэ ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Ш. Р. Рашидов, А. И. Микоянтай суг ябалсаһан бусад хүнүүд тэрээнтэй хамта эндэ ерэлсээ.

МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Ю. Цеденбал, МНР-эй Арадай агууехэ хуралай президиумэй түрүүлэгшэ Ж. Самбу, Монголой арадай-революционно партиин ЦК-эй нэгэдэхи секретарь Д. Дамба, МНРП-гэй ЦК-гэй политбюрогой гэшүүд Д. Балжинням, Н. Лхамсурун, Б. Ширендыб, министрнүүд, МНР-эй Арадай агууехэ хуралай депутадууд, олониитын организацинуудай түлөөлэгшэд, монголой болон хариин оронуудай журналистнууд Монгол Арадай Республикын ба Советскэ Союзай гүрэнэй тугуудаар гоёон шэмэглэгдэһэн аэродром дээрэ А. И. Микояниие угтаа.

СССР-һээ МНР-тэ байдаг посол В. И. Писарев, КНР-һээ МНР-тэ байдаг посол Хэ Ин, КНДР-һээ МНР-тэ байдаг посол Хон Дон Чер айлшадые мүн лэ угталсаа.

10 час 30 минутада самолёт ерэжэ буугаа. МНРП-гэй болон МНР-эй правительствын хүтэлбэрилэгшэд советскэ айлшадтай хани ёһоор мэндэшэлэлсээ. Хүүгэд сэсэгүүдые айлшадта барюулаа. СССР-эй болон МНР-эй гүрэнэй гимннүүдэй аялган иргагуугаар дуулдаа. А. И. Микоян Ю. Цеденбал хоёр хүндэлэлэй харуулай урдуур ябажа гараа.

Удаань А. И. Микоян, Ю. Цеденбал машинада һуугаа. Город орохо харгын хоёр захаар суглараад байһан монголой столицын хүн зон А. И. Микояниие, советскэ бусад айлшадые баяртайгаар амаршалаа.

Машинанууд Сүхэ-Баторай нэрэмжэтэ талмайда ойртожо ерэнэ. Талмай дээрэ хүн зон олон байгаа. Эндэ таби мянга шахуу хүн сугларaa.

А. И. Микоян, Ш. Р. Рашидов, Ю. Цеденбал, Ж. Самбу, Д. Дамба, МНРП-гэй ЦК-гэй политбюрогой гэшүүд, СССР-һээ МНР-тэ байдаг посол В. И. Писарев болон бусад трибуна дээрэ гараа.

МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Ю. Цеденбал үгэ хэлээ. Советско-монгольско эбдэршэгүй хани барисаан тухай, ажабайдалайнгаа бүхы һалбаринуудта монгол арадай туйлаһан амжалтанууд тухай, советскэ арадай ахадүүгэй туһаламжа тухай тэрэ хэлэһэн байна.

Бүхы арадуудай шухала интересүүдтэ зохилдодог, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлгэдэ ба уласхоорондын түгшүүрилые саашадань һулаaруулгада, арадуудай хоорондын хани барисаае болон харилсан ажаллалгые бүхы хэмжээгээр хүгжөөлгэдэ ба бэхижүүлгэдэ зорюулагдаһан Советскэ Союзай эб найрамдалда дуратай политикые монгол арад, тэрэнэй правительство хүсэдөөр һайшаадаг ба дэмжэдэг байна гэжэ Ю. Цеденбал хэлээ.

Монгол ба советскэ арадуудай ахадүүгэй эбдэршэгүй хани барисаанай хүндэлэлдэ зорюулһан Ю. Цеденбал үгынгөө түгэсхэлдэ юрөөл табяа.

Удаань А. И. Микоянда үгэ үгтөө.

Монгол арад хэтэ үеынгөө гээгдэлые дабан, социализмын замаар амжалтатайгаар дабшажа ба хүсэн түгэлдэр социалистическэ лагерь соо зохихо һуурияа эзэлжэ ябана. Энэнь советскэ хүнүүдые баясуулна гэжэ тэрэ хэлээ.

Монгол арадай экономическа ба культурна ажабайдалда манай хараһаар байтар тон ехэ хубилалта болоо: городууд болон хүдэлмэришэнэй посёлогууд, томо предприятинууд байгуулагдаа. Орон соогуур эрхим һайн трансмонгольско түмэр зам гарана. Энэ зам Монгол Арадай Республикын экономическа саашанхи хүгжэлтэдэ туһална, гурбан ахадүү гүрэниие — Советскэ Союзые, Монгол Арадай Республикые, Хитадай Арадай Республикые холбоно.

Монгол Арадай Республикада ажалша арадай ажана байдал нилээд һайжараа. Залуу хүдэлмэришэн анги урган гараа, национальна интеллигенци бии болоо.

Монгол арадай шэн зориттойгоор ажаллажа туйлаһан амжалтануудта Советскэ Союзай үзүүлдэг туһаламжа һайнаар нүлөөлөө гэжэ мэдэрхэ гээшэ бидэндэ советскэ хүнүүдтэ баясхалантай байна гэжэ А. И. Микоян хэлээ.

Арадуудай аша туһада, бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалай аша туһада хоёр ороной хоорондохи эбдэршэгүй хани барисаан, экономическа ба культурна нягта харилсаа холбоон саашадаа бэхижэхэ ба хүгжэхэ гэжэ найдажа байһанаа үгынгөө түгэсхэлдэ А. И. Микоян элишэлэн мэдүүлээ.

Ю. Цеденбал А. И. Микоян хоёрой үгэ хэлэжэ байха үедэ сугларагшад нэгэтэ бэшэ шангаар альгаа ташаа.

УЛАН-БАТОР, апрелиин 8. (ТАСС). Мүнөөдэр Монгол Арадай Республикада ерэһэн СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо А. И. Микоян, Узбекскэ ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Ш. Р. Рашидов үдэрэй турша соо республикын столица — Улан-Баторай ажабайдалтай танилсаа.

Чойбалсанай нэрэмжэтэ гүрэнэй университедтэ, мяханай комбинадта болон промкомбинадта айлшад хүрөө. Үдэшэнь хүгжэмтэ-драмын театр соо болоһон концертые тэдэнэр хараа.

А. И. Микоян Улан-Баторһаа мордобо

УЛАН-БАТОР, апрелиин 9. (ТАСС). МНР-эй правительствын уряалаар Монгол Арадай Республикада ошоһон СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо А. И. Микоян Москва орохоёо мүнөө үглөөгүүр мордобо. Узбекскэ ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Ш. Р. Рашидов, Азиин оронуудаар А. И. Микоянай аяншалхада суг ябалсаһан бусад хүнүүд тэрээнтэй хамта гаралсаа.

МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Ю. Цеденбал МНР-эй Арадай агууехэ хуралай президиумэй түрүүлэгшэ Ж. Самбу, МНРП-гэй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь Д. Дамба, МНРП-гэй ЦК-гэй политбюрогой гэшүүд, МНР-эй министрнүүд, олониитын организацинуудай түлөөлэгшэд, монголой болон хариин оронуудай журналистнууд советскэ айлшадые үдэшөө. СССР-һээ МНР-тэ байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ посол В. И. Писарев, советскэ посольствын хүдэлмэрилэгшэд, КНР-һээ МНР-тэ байдаг посол Хэ Ин, КНДР-һээ МНР-тэ байдаг посол Хон Дон Чер Микояниие, тэрээнэй суг ябалсаһан хүнүүдые мүн лэ үдэшэлсөө.

СССР-эй болон МНР-эй гүрэнэй тугуудаар аэродром гоёон шэмэглэгдэһэн байгаа. Советскэ Союзай болон Монгол Арадай Республикын гүрэнэй гимннүүд наадагдаа.

СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерстводэ

Индо-Хитад тушаа Женевскэ зүблөөнэй хоёр түрүүлэгшэнэрэй уулзаха тухай асуудалаар Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын ното советскэ хэблэлдэ апрелиин 6-да толилогдоһон байгаа. Энэ нототой дашарамдуулан Великобританиин правительство иимэ уулзалга һаяар үнгэргэхэ тухай Советскэ Правительствын дурадхалые хүлеэн абана гэжэ тэрэ мэдээсээ. Женевскэ зүблөөнэй түрүүлэгшэнэрэй нэгэндэ тоологдон Великобританиин Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын зүгһөө хэлсээндэ хабаадалсахыень гадаадын хэрэгүүдэй талаар Гүрэнэй Министр лорд Редингые Великобританиин Правительство томилоо.

А. А. Громыко лорд Рединг хоёрой түрүүшын уулзалга апрелиин 11-дэ болохо юм.

Культурна харилсан ажаллалга тухай советско-румынска Хэлсээнэй баталагдаһан тушаа

КОММЮНИКЕ

Советскэ ба румынска правительственна делегацинуудай хоорондо хани халуун ба һайнаар үгэеэ ойлголсолгын оршон байдалда хэлсээн хэгдэжэ дүүрэбэ. Тэрэнэй эсэстэ Советскэ Союзай ба Румынска Арадай Республикын хоорондо культурна харилсан ажаллалга тухай Хэлсээн 1956 оной апрелиин 7-до Москвада баталагдаа.

СССР-эй ба Румыниин хоорондохи культурна холбоо барисаае али бүхы талаар саашадань хүгжөөхэ ба бэхижүүлхэ, культурын, наукын, литературын, искусствын, гэгээрэлэй, элүүрые хамгаалгын, физкультурын болон спортын талаар дүй дүршэлөө болон туйлалтануудаа үргэнөөр халан абалсаха ябадал энэ Хэлсээнэй ёһоор хараалагдаа.

ССР Союзай Правительствын түлөөлэлгөөр СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын Нэгэдэхи Орлогшо В. В. Кузнецов, Румынска Арадай Республикын Правительствын түлөөлэлгөөр — Румыниин Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын Орлогшо А. Мэлнэшан хэлсээндэ гар табяа.

Советскэ талаһаа—СССР-эй Культурын министрын орлогшо В. Н. Сурин, СССР-эй Дээдэ һургуулинуудай министрын орлогшо М. А. Прокофьев, ВОКС-ын правлениин түрүүлэгшын орлогшо Н. А. Визжилин, СССР-эй МИД-эй договорно-эрхын таһагые даагша Г. И. Тункин, СССР-эй МИД-эй европейскэ 5-дахи таһагые даагшын уялгые дүүргэгшэ К. Д. Левычкин, СССР-эй Культурын министерствын гадаадын харилсаа байгуулха управлениин начальник В. Т. Степанов, СССР-эй МИД-эй европейскэ 5-дахи таһагай советник Ю. Н. Черняков; Румынска талаһаа — РНР-эй Культурын министр К. Крэчун, РНР-эй Культурын министрын нэгэдэхи орлогшо К. Присня, АРЛУС-ай түрүүлэгшын орлогшо О. Маноле, Румынска Арадай Республикаһаа СССР-тэ байдаг посол И. Раб, РНР-эй Культурын министерствын управлениин начальник И. Кришан, посольствын советник Т. Влад хэлсээндэ гар табилгын үедэ байлсаа.

Советско-хитадай шэнэ хэлсээнүүд Пекиндэ баталагдаба

ПЕКИН, апрелиин 7. (ТАСС). Промышленностиин зарим һалбари хүгжөөлгэдэнь Хитадай Арадай Республикада Советскэ Союзай туһаламжа үзүүлхэ тухай хэлсээндэ Пекиндэ Хитадай Арадай Республикын Гүрэнэй соведэй ёһолололой зал соо мүнөөдэр гар табигдаа. Урда тээнь баталагдаһан советско-хитадай хэлсээнэй ёһоор бодхоогдожо байһан 156 барилгануудһаа гадна, 55 промышленна шэнэ предприяти нэмэжэ бариха ябадал энэ хэлсээнэй ёһоор хараалагдана. Ланьчжоуһаа Актогай хүрэтэр түмэр зам бариха тухай ба 1960 ондо энэ замаар сэхэ харилсаа эмхидхэхэ тухай Хэлсээндэ мүн лэ эндэ гар табигдаһан байна.

Советскэ правительствын түлөөлэлгөөр — СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо А. И. Микоян, Хитадай Арадай Республикын правительствын түлөөлэлгөөр Хитадай Арадай Республикын Гүрэнэй соведэй премьерэй орлогшо Ли Фу-чунь Хэлсээнүүдтэ гар табяа.

Советскэ талаһаа Узбекскэ ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Ш. Р. Рашидов, СССР-һээ Хитадай Арадай Республикада байдаг посол П. Ф. Юдин, экономическа холбоо барисаа байгуулха хэрэгүүдые эрхилхэ управлениин начальнигай орлогшо П. А. Малетин болон бусад хүнүүд Хэлсээнүүдтэ гар табилгын үедэ байлсаа.

Хитадай талаһаа Хитадай Арадай Республикын Гүрэнэй соведэй премьер Чжоу Энь-лай, премьерэй орлогшонор Чэнь Юнь, Пын Дэ-хуай, Дэн Сяо-пин, Дэн Дзы-хуэй, Хэ Лун, Уланьфу, Ли Сянь-нянь, КНР-эй гүрэнэй бусад ажал-ябуулагшад хэлсээнүүдтэ гар табилгын үедэ байлсаа.

АЖАЛАЙ НОВАТ

Уласхоорондын ажалшадай һайндэр—Майн 1-нэй хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөн үргэн далайсатайгаар дэлгэрбэ. Улан-Удын сэмбын фабрикын хүдэлмэришэд тус мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсобо. Ажалай новатор Евдокия Козлова бүд нэхэлт... рэ халаан бүриингөө ... 120 процент дүүргэхэ ... эрхим шанартай продукц... гана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нухэ... лова хүдэлмэрилжэ байн...

А. Мантаевай ф...

Манай республика дот...

Хизаар ороноо шэнжэлгын музейдэ

Хизаар ороноо шэнжэлгын республиканска музейдэ хүн зон олоороо ерэжэ, түрэл оронойнгоо түүхэтэй һонирхон танилсана. Тэдэнэр эртэ урдын сагай түүхые ехэ һонирхон, энээн тухай олон асуудалнуудта хангалтатай харюу абадаг. Түмэр зэбсэгтэ үеын ба Гунска городищиин экспонадууд, Забайкальеда ород зоной нүүн ерэлгэ, бурят ба эвенкнүүдэй түрүүшын хасаг сэрэгүүдые эмхидхэлгэ тухай экспонадууд харуулагдана.

Мүн тэндэ декабристнууд ахадүү Н. А. Бестужев, М. А. Бестужев, К. П. Торсон гэгшэдэй Сэлэнгэдэ байһан тухай, нютатай ажаһуугшадай дунда тэдэнэй гэгээрэлэй ехэ хүдэлмэри хэһэн тухай олон экспонадууд хүн зоной анхарал хандуулна.

Тэрэшэлэн ородой түрүүшын революциин үедэ—1905—1907 онуудта Забайкальеда болоһон хүдэлөөнтэй, гражданска дайнай үедэ партизануудай хэһэн тэмсэлтэй харагшад танилсана.

Октябрьска социалистическэ революциин түүхэ, мүнөө үеы... монголые харуулһан, мүн ... шадарай үзэсхэлэн гоё ... тэндэ ажамидардаг ан гүрө... бусад амитадые харуулһан ... тон һонирхолтой.

Музейдэ хүн зон олоор... һонирхоһон асуудалнуудтаа ... татай харюу абаха зуураа, ... жын дэбтэртэ» өөһэдынгөө д... нуудые бэшэдэг байна. Һа... дэ Заиграйн, Хориин, Б... Иволгын, Тарбагатайн, Х... аймагуудай һургуулинуудай ... шад экскурсяар ерэжэ, му... спонадуудые хараһан байна.

—Музейн байгаалиин та... ниие ехэ һонирхуулаа. Энд... далай, ой тайга, тала дайда... дэ амидардаг ан гүрөөл, ... шонхор ехэ гоёор харуула... гэжэ «һанамжын дэбтэр» с... шад бэшэһэн байна.

Һүүлэй хэдэн хоногой ... музейдэ 2 мянга гаран хү... хараа.

М. Пету...

Хилээмэнэй шэнэ завод

Кабанскын аймагай Каменск гэжэ хүдэлмэришэдэй тосхондо хилээмэнэй шэнэ завод һаяхан ашаглалгада оруулагдаа. Энэ завод зургаадахи табанжэлдэ тосхоной хүдэлмэришэдтэ Темлюйскэ барилгашадай үгэһэн түрүүшын эрхим бэлэгынь мүн болоно.

Нарһан тужын дэргэдэ баригдаһан энэ барилгын гансашье газаа талань бэшэ, харин доторой түхеэрэлгэ хүнэй дура татамаар. Хилээмэ, сагаан булка баридаг энэ заводой хүдэлмэринь бүхыдөө механизацилагданхай.

Заводой орёо оньһото машинануудай нэгэ жэгдээр ажаллажа байхые харахада угаа һонирхолтой. Мэшээгһээ адхарһан гурил тусхай бункераар дамжан, механическа аргаар һагшагдаад, хулхалгын агрегадта дамжан ородог. Эһээбэри хилээмэн боложо гаратараа автом... аргаар хэгдэдэг юм. Жэж... нуудые олоор барихын тула... «РМК» маркын тусхай хоёр... заводто тодхогдоо. Автом... түхеэрэлгэнүүдтэй энэ зав... бүри 100 центнер хилээмэ б...

Эндэ ажаллагшадай бэе... рые сахиха хэрэгтэ заводо... гашад ехэ анхарал хандуу... на. Халуун пеэшэнэй дэргэ... ладаг хүдэлмэришэдэй аж... гэдхэхын тула эндэ хүсэ е... тилятор тодхогдоо. Заводой... мэришэд ажалайнгаа һүү... угааха аргатай.

Һаянай ажаллажа эхилһ... водой залуу коллектив Ма... хүндэлэлдэ дэлгэрһэн со... ческэ мүрысөөндэ оролсоо... шадые эрхим шанартай х... хангана.

И. П...

Шарлай Аюшеев—хүндэтэ луговод...

Ахын аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой луговод Шарлай Аюшеев мүнөө жэлдэ 76 наһатай болобо. Гэбэшье, ниитын ажалда тон оролдосотойгоор хабаадана. 1950 онһоо хойшо сабшалан дээрэ ажаллахадаа, жэл бүри үбһэ ногооной үндэр ургаса абана, 1954 ондо Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадалсажа, ВСХВ-гэй алтан медаляар шагнагдаһан юм. Тиин 1955 ондошье даажа байһан сабшалангайнгаа гектар бүриһөө 35 ... үбһэ хуряаһан байна. Ну... шеев үнгэрэгшэ жэлэй тур... ажалта үдэр олоо.

Энэ жэлдэ үбһэ ногоо... ургаса абаха зорилгоор с... даа намарһаа хойшо наг ш... гаргаа. Мүнөө үедэ луговод... май уһаар сабшалангаа ... байна.

С. Дм...

Эхэнэр шатаршадай мүрысөөн...

Эхэнэр шатаршадай 8-дахи республиканска мүрысөөнэй һүүлшын 9-дэхи уулзалга болобо. Зооветинститудай студентка А. Гармаева Цыбыктаровае бэлэхэнээр шүүгээд, абажа боломоор 9 очкоһоо 9-ыень абажа, түрүү һуури эзэлбэ. Мүн 13 наһатай һурагша Л. Игумнова ехэ бэрхээр наадаа. Тэрэ 7 хүниие шүүжэ, хоёрдохи һуури эзэлбэ. С. Николаева (ПВЗ) гурбадахи һуурида гараа. 6—6 очкотой болоһон А. Амагаева Бадмацыренова хоёр дүрбэдэхи ба табадахи һууринуудые хубаагаа. Удаадахи һууринуудые Цыдыпова, Мадаева, Соболе... быктарова, Семенова гэгшэ...

Мүрысөөндэ түрүү һуу... эзэлһэн А. Гармаева, Л. И... С. Николаева гэгшэд физку... спортын республиканска к... дипломууд ба шангуудта ... байна.

А. И...

Манай газетын удаада... апрелиин 13-да гараха.

Редакторай ор... О. ГОМБ...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-62, заместителя редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, партийной жизни, сельского хозяйства —4?-59, пропаганды и переводов ... культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия — 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00737. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. №